

KAUTTUANMETSÄN IDEALUONNOS

Puurakentamista luonnon helmassa

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tekniikan ala
Ympäristötekniikan koulutusohjelma
Miljösuunnittelun suuntautumisvaihtoehto /
Aikuiskoulutus
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Tuomo Malkki

Lahden ammattikorkeakoulu
Ympäristötekniikan koulutusohjelma

MALKKI, TUOMO:

Kautiluanmetsän idealuonnos
Puurakentamista luonnon helmassa

Miljöösunnittelun (pääaineena yhdyskuntasuunnittelu) opinnäytetyö, 43 sivua, 8 liitesivua

Syksy 2012

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö käsittelee matalaa ja tiivistä rakentamistapaa asuinalue suunnittelun näkökulmasta. Sovelluskohteena on Euran kunnassa oleva Kautiluanmetsän alue. Alue oli ideakilpailun kohteena vuonna 2011, jolloin otin osaa siihen omalla ehdotuksellani.

Ensimmäinen luku käsittelee ideakilpailun kilpailuohjelmaa ja mitä asioita arvosteluraati halusi ehdotuksessa olevan.

Toisessa luvussa tutustutaan suomalaiseen ja osittain eurooppalaiseen tiiviiseen ja matalaan rakentamistapaan. Luvussa käydään läpi pääpiirteittäin osa-alueet, jotka olisi hyvä ottaa huomioon rakennettaessa tiivistä ja matalaa kaupunkirakennetta. Pääpaino on puurakentamisessa. Tiiviin kaupunkirakenteen esimerkeissä ovat muun muassa Glasgow Skotlannista.

Sovellusosassa käydään läpi ne asiat, joita itse pidin tärkeinä idealuonnosta tehtäessä. Aluksi pohditaan, mitä asioita kilpailuehdotuksessa oli puutteita. Tämän jälkeen tuodaan esille uusi parannettu suunnitelma, johon liittyy myös yksityiskohtaisemmat pohdinnat, kuinka alue muodostuu ja minkälainen tunnelma alueesta tulee välittyä suunnitelmaa katsoessa.

Tavoitteena on luoda omaleimainen ja tunnistettava alue Euran keskustan läheisyydessä, jossa luonto ja metsä ovat pääosassa. Omaleimaisuutta korostaa puurakentaminen sekä pyrkimys tehokkaaseen tiiviiseen ja matalaan rakentamiseen, jossa voi viihtyä luonnon keskellä. Toteutuksen tueksi on laadittu myös rakentamistapaohjeet kullekin asuinalueelle erikseen.

Avainsanat:

Tiivis, matala, puurakentaminen, asuinalue

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Environmental Technology

MALKKI, TUOMO:

Idea draft for Kauttuanmetsä
Wood construction surrounded by nature

Bachelor's Thesis in Environmental Planning

43 pages, 8 appendices

Fall 2012

ABSTRACT

This study deals with compact and low-rise residential areas from the design point of view. The study area is the Kauttuanmetsä forest area in Eura. There was an ideas competition for the area in 2011, which I participated in.

The first chapter deals the competition program and what you have to take into consideration when you make a landscape planning proposal.

The second chapter introduces you to Finnish and European compact and low-rise areas. The chapter goes through different aspects that you should consider when you build a compact and low-rise residential area. The main focus is on wood construction. There are also examples from Glasgow where dense urban planning is popular.

The application part begins with the factors which I personally consider important when making an idea draft. First the main focus is on what was wrong in the plan. After that comes a new improved plan with additional detailed plans for how the area would be formed. The overall atmosphere is also important.

The goal was to create a distinctive and recognizable area near the Eura center. The main focus was on nature and especially forest. The distinctive character was achieved through compact low-rise construction in wood. To help to put the plan in practice there are written building guidelines attached to the plan.

Key words: dense, wooden construction, residential area, low-rise, compact

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KAUTTUANMETSÄN ALUEEN LAAJA IDEAKILPAILU	2
2.1	Lähtökohdat	2
2.1.1	Alueen yleiskuvaus	2
2.1.2	Luonnonympäristö	3
2.1.3	Rakennettu ympäristö	6
2.1.4	Suunnittelutilanne	7
2.1.5	Liikenne ja virkistys	10
2.2	Tavoitteet	11
2.3	Tulokset	11
3	TIIVIS JA MATALA YHDYSKUNTARAKENNE	14
3.1	Ympäristö	16
3.2	Tiiviys	17
3.3	Mataluus	17
3.4	Piha	17
3.5	Luonnontekijät	18
3.5.1	Maisematila ja maasto	18
3.5.2	Kasvillisuus	19
3.5.3	Eläimistö	21
3.6	Talotyypit	21
4	KAUTTUANMETSÄN IDEALUONNOS	23
5	IDEALUONNOKSEN PARANTAMINEN	25
5.1	Lähtökohdat	25
5.1.1	Luonnonympäristö	25
5.1.2	Rakennettu ympäristö	26
5.1.3	Virkistys	27
5.1.4	Liikenne	28
5.1.5	Tehokkuus	30
5.2	Rakennustapaohje	31
5.2.1	Asuinkerrostalokorttelit	31
5.2.2	Asuinpientalo- ja erillispientalojen korttelit	33
5.2.3	Kytkeytyt pientalokorttelit	38

5.2.4	Päiväkotirakennuksen korttelialue	40
6	YHTEENVETO	43
	LÄHTEET	
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Eura on hieman yli 12 500 asukkaan kunta Satakunnassa, Pyhäjärven luoteiskärjessä. Eura on Suomen merkittävimpiä kuntia esihistorialtaan. Runsaat, erityisesti rautakautiset löydöt tekevät Euraa tunnetuksi Suomessa ja ympäri maailmaa. Lisäksi Eurassa on ollut teollista toimintaa yhtäjaksoisesti 200 - 300 vuoden ajan.

Kauttuanmetsän alue on rakentamaton, yhdyskuntarakenteellisesti suotuisa ja houkutteleva paikka asuinrakentamiselle kasvavan kuntakeskuksen alueella. Kauttuanmetsän alue sijaitsee Euran kuntakeskuksen kaakkoispuolella noin 2,5 kilometrin etäisyydellä keskustan palvelualueesta. Aluetta rajaa lännessä ja etelässä rautatie, idässä kulkee Ohikulkutie maantie 204 ja pohjoisessa vanhat asuintontit. Suunnittelualueen laajuus on noin 78,12 hehtaaria. Suunnittelualue on nykyisellään rakentamatonta maa- ja metsätalousaluetta, jossa kulkee monia ulkoilureittejä.

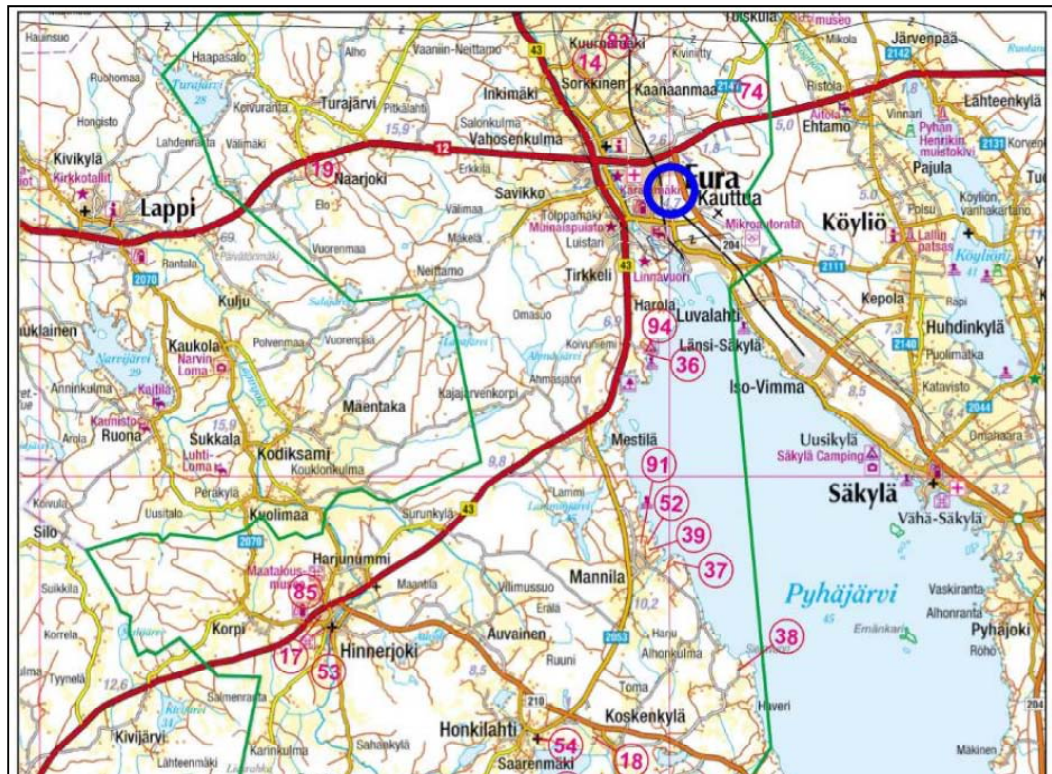
Suunnittelualueella on voimassa keskustan osayleiskaava 2010 (hyväksytty kunnanvaltuustossa), jossa alueelle on osoitettu yksityisten palvelujen ja hallinnon aluetta, lähivirkistysalueiden ympäröimiä pientalovaltaisia asuntoalueita, sekä luonnonsuojelualue. Suunnittelualueelle ei ole laadittu asemakaavaa. Alueen suunnittelussa on huomioitava muun muassa luonnon- ja maisemallisia arvoja sekä liikenteellisiä tekijöitä ja tonttikokojen monipuolisuutta. Tämä opinnäytetyö on osa Kauttuanmetsän alueen laajaa ideakilpailua, joka oli vuonna 2011.

Työ esittelee ensin ideakilpailuun menneet idealuonnokset ja detaljikuvat sekä 3D-mallinnukset. Tämän jälkeen työ esittelee parannellun version alueesta sekä pohtii alueelle sopivaa monipuolista rakentamista unohtamatta luonnon- ja maisemallisia arvoja.

2 KAUTTUANMETSÄN ALUEEN LAAJA IDEAKILPAILU

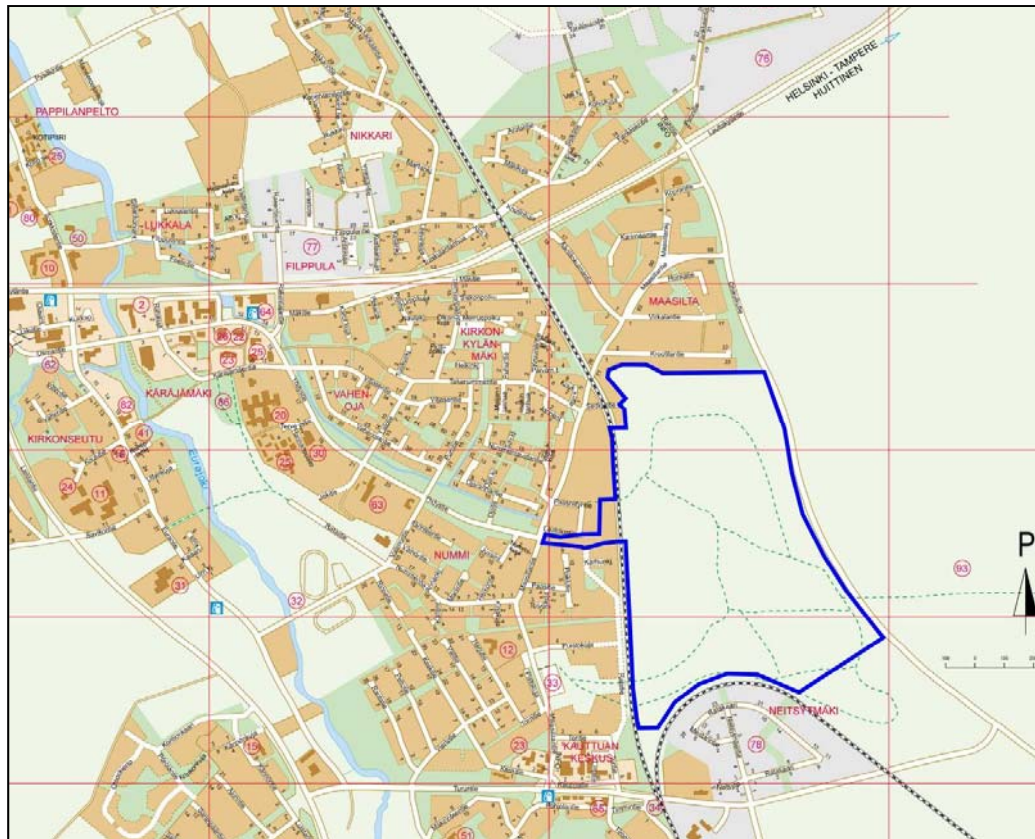
2.1 Lähtökohdat

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

KUVIO 1. Suunnittelualan sijainti merkitty ympyrällä. (Pohjakartta: © Euran kunta 2010.)

Kauttua metsän alue sijaitsee Euran kuntakeskuksen kaakkoispuolella noin 2,5 kilometrin etäisyydellä keskustan palveluista (kuvio 1). Aluetta rajaa lännessä ja etelässä rautatie, idässä Ohikulkutie maantie 204 ja pohjoisessa vanhat asuintontit. Suunnittelualan laajuus on noin 78,12 hehtaaria (kuvio 2). Suunnitteluala on nykyisellään rakentamatonta maa- ja metsätalousaluetta, jossa polveilee ulkoilureittejä.

KUVIO 2. Ote Euran kunnan opaskartasta. Suunnittelualue rajattu sinisellä. (Pohjakartta: © Euran kunta 2010.)

2.1.2 Luonnonympäristö

Kauttua Neitsymäen alue on lähes kauttaaltaan mäntykangasta. Kuusivaltaisia metsäalueita löytyy alueen pohjoisosasta, itäosasta sekä vanha kuusikko länsiosassa. Metsä on hyvin hoidettua talousmetsää. Alue kuuluu Kuivalahti – Irjanne – Eura – Säskylä – harjumuodostumaan. Alueen korkein kohta on 63,5 metriä merenpinnasta ja sijaitsee laavun eteläpuolella. Matalin kohta on 48,8 metriä merenpinnasta ja

KUVIO 3. Suunnittelualueen länsipuolella kulkeva rautatie. (© Tuomo Malkki 2011.)

sijaitsee Vähävahen nro 1:307 peltoalueella. Suunnittelualuetta rajaa lännessä ja etelässä rautatie (kuvio 3), idässä Ohikulkutie nro 204 ja pohjoisessa vanhat asuintontit. Alue sijaitsee Euran keskustan kaakkoispuolella, noin yhden kilometrin päässä keskustasta. Alueella on paljon siirtolohkareita (kuvio 4), ja alueella kulkee runsaasti polveilevia metsäteitä ja polkuja, joita ympäristössä asuvat ihmiset ahkerasti käyttävät.

KUVIO 4. Siirtolohkareita 30-40 vuotiaassa männikössä. (© Tuomo Malkki 2011.)

Kasvillisuus- ja luontotyypikartoitus on tehty 21.6.2010 (kuvio 5). Alueella olevan laavun ympärillä kasvaa sankkaa kuusistoa, jonka joukossa kasvaa vanhoja mäntyjä. Kuusikon pohjoispuolella ja parkkipaikan ympärillä on noin 70-80 vuotiasta mäntymetsää. Mäntyjen seassa kasvaa joitakin kuusia.

Suurin osa suunnittelualueesta on noin 30-40 vuotiasta mäntymetsää. Mäntymetsä sijaitsee suunnittelualuetta halkovan sähkölinjan eteläpuolella.

Liitekartta 2: Alueen luontotyyppien rajaukset

- Kuvio 1: Mustikkatyyppin tuoretta kangasta olevaa iäkstä kuusikkoa.
 Kuvio 2: Puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta olevaa noin 70 – 80 vuotiasta männikköä.
 Kuvio 3: Siemenpuuasennossa olevaa hakkuuaukeaa, puolukka tyyppin kuivahkoa kangasta.
 Kuvio 4: Pelto.
 Kuvio 5: Mustikkatyyppin tuoretta kangasta olevaa mänty- ja kuusisekametsää.
 Kuvio 6: Puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta olevaa nuorta männikköä.
 Kuvio 7: Luonnontilainen puro ja hiirenporras-käenkaalityypin kosteaa lehtoa.
 Kuvio 8: Kosteaa niitty.
 Kuvio 9: Lehtomaisen kankaan kuusikko.
 Kuvio 10: Käenkaali-mesiangervotyyppin suurruoholehto.
 Kuvio 11: Tiheä, nuori istutus koivikko.
 Kuvio 12: Puolukkatyyppin kuivahkoa 80 vuotiasta mäntykangasta.
 Kuvio 13: Puolukkatyyppin kuivahkoa 50 vuotiasta mäntykangasta.
 Kuvio 14: Mustikkatyyppin tuoretta kangasta oleva iäkäs kuusikko ja vanha pihapiiri.
 Kuvio 15: Puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta oleva rauduskoivutaimikko.
 Kuvio 16: Puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta oleva mäntytaimikko.
 Kuvio 17: Puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta oleva 80 vuotias männikkö.
 Kuvio 18: Puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta oleva 30 – 40 vuotias männikkö.
 Kuvio 19: Puolukkatyyppin kuivahkoa kangasta oleva mäntytaimikko, jossa runsaasti myös hieskoivua.
 Kuvio 20: Sähkölinjan alla olevaa niittymäistä taimikkoaluetta.

Karttaan on merkitty sinisillä palloilla kangasmetsän soistuneet alueet.

KUVIO 5. Kartta luontoselvityksestä ja metsätyypeistä, sekä alueiden merkintöjen selitykset. (© Luontopalvelu Kraakku 2010.)

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Asutus, palvelut ja elinkeinot

Suunnittelualueella ei ole asuin- tai palvelurakennuksia. Kauttuan koulu ja liikekeskus sijaitsevat lähellä suunnittelualuetta alle 200 metrin etäisyydellä alueen lounaispuolella. Kauttuan liikekeskuksessa sijaitsevat huonekaluliike, lähikauppa, kioski-kahvila, kukkakauppa, pizzeria, lasten- ja nuortenvaateliike sekä ravintola (kuvio 6). Liikekeskuksessa on myös pankkiautomaatti. Liikekeskusta vastapäätä Turun tien varressa on polttoainekylmäasema. Euran keskustan palveluihin on matkaa noin 2,5 kilometriä. Keskusta sijaitsee alueesta länteen. Suunnittelualueen eteläpuolella on Neitsenmäen teollisuusalue (kuvio 7). Alueen kaakkoisosaan on suunnitteilla teollisuusalue, jolta pääsee suunnittelualueelle.

KUVIO 6. Kauttuan liikekeskus. (© Google maps 2009.)

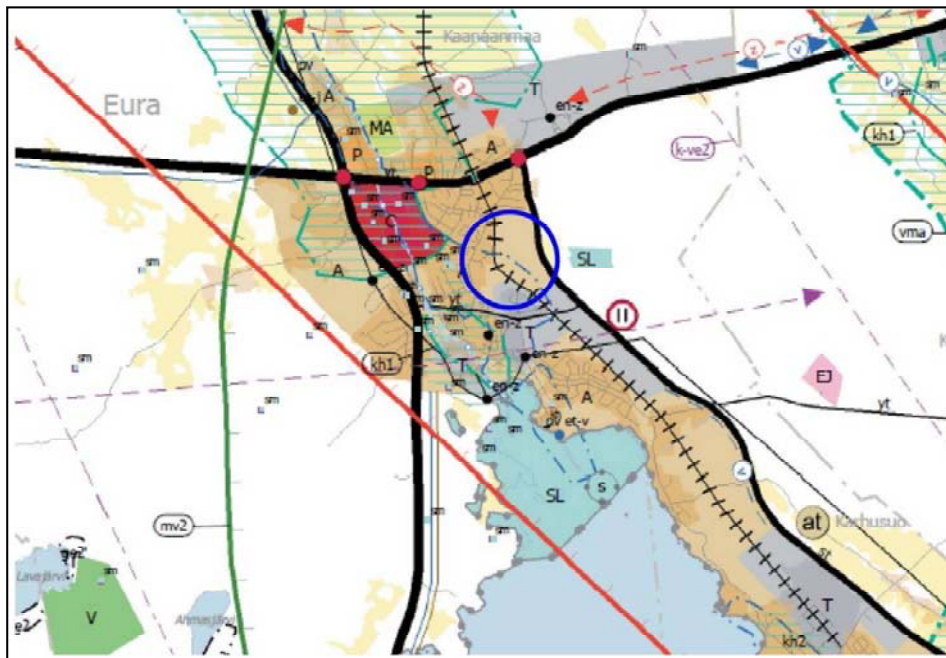
KUVIO 7. Neitsenmäen teollisuusalue suunnittelualueen eteläpuolella. (© Tuomo Malkki 2011.)

2.1.4 Suunnittelutilanne

Seutukaava ja maakuntakaava

Seutukaava on voimassa rakennuslain mukaisin seutukaavan oikeusvaikutuksien, kunnes se korvataan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella maakuntakaavalla tai kumotaan (MRL 210 §). Voimassa oleva Satakunnan 5. seutukaava (4.4.2001 KHO) on laadittu Satakuntaliiton toimesta. Uusi maakuntakaavaehdotus (17.12.2009) on toimitettu vahvistettavaksi ympäristöministeriöön 11.3.2010. (Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010, 6)

Vahvistamista odottavassa maakuntakaavassa suunnittelualueelle on merkitty yhdysrata/sivurata, pohjavesialuetta ja taajamatoimintojen aluetta (A) (kuvio 8). Merkinnällä osoitetaan yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisalueita, pääväyliä pienempiä liikenneväyläalueita, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisalueita. (Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010, 7)

KUVIO 8. Ote maakuntakaavasta, johon suunnittelualueen likimääräinen sijainti on merkitty sinisellä ympyrällä. (Satakuntaliitto 2010.)

Merkintään liittyy myös suunnittelumääräys, jossa todetaan mm.:

Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa taajaman omaleimaisuutta.

Täydennysrakentamista ja muuta alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet sekä viher- ja virkistysverkko. (Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010, 7)

Satakunnan maakuntasuunnitelma 2030

Maakuntavaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2003 Satakunnan maakuntasuunnitelman 2030. Maakuntasuunnitelma on maakunnan kehittämisen keskeisin strateginen perusasiakirja joka muodostaa siten lähtökohdan maakuntakaavan laadinnalle. Maakuntasuunnitelmalla ei ole lakiin perustuvia suoranaisia oikeusvaikutuksia. (Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010, 7)

Satakunnan maakuntaohjelma

Satakunnan maakuntaohjelma 2011 - 2014 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 7.6.2010. Maakuntaohjelma on maakunnan kehittämisen merkittävin ohjausväline. Sen kautta ohjautuu pääosa aluepoliittisista ohjelma- ja hankerahoituksesta (aluekehitysmäärärahat). Maakuntaohjelma kattaa neljän vuoden jakson. (Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010, 8)

Yleiskaava

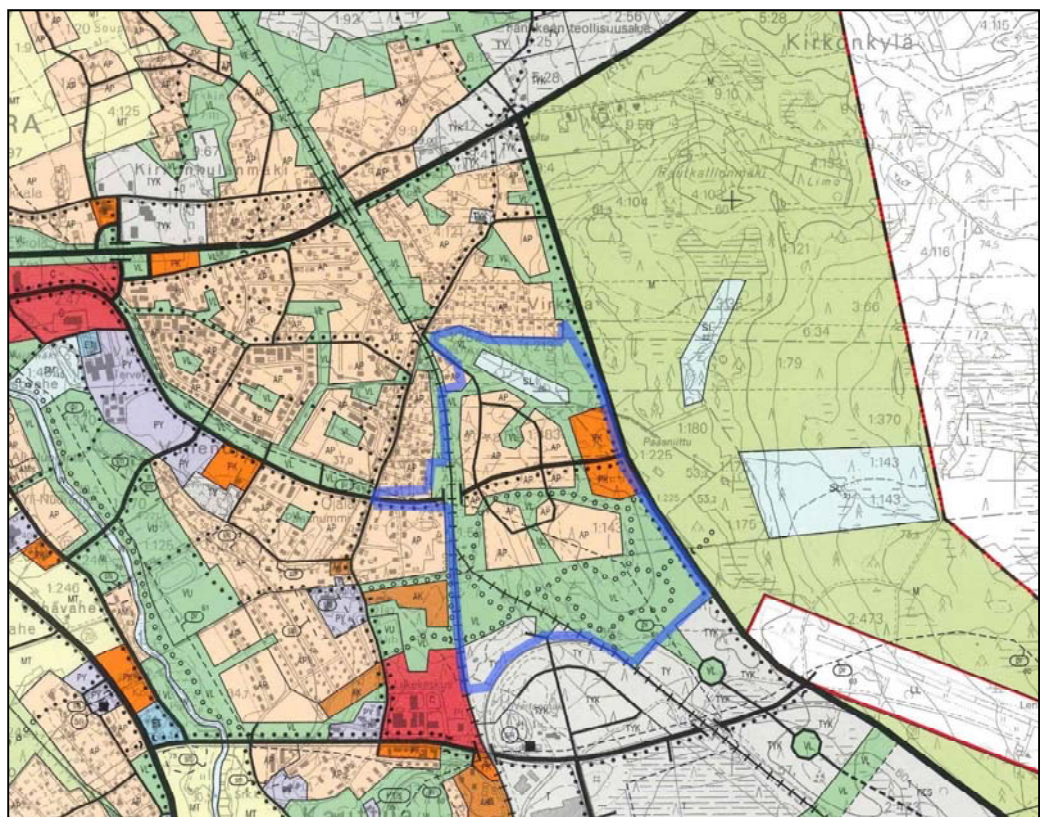
Suunnittelualueella on voimassa keskustan osayleiskaava 2010 (hyväksytty kunnanvaltuustossa), jossa alueelle on osoitettu lähivirkistysalueiden ympäröimiä pientalovaltaisia asuntoalueita, yksityisten palvelujen ja hallinnon aluetta sekä luonnonsuojelualue. Alue on pohjavesialuetta. Suunnittelualueelle on merkitty rautatiealuetta, maankäytön vaatimia kokoojaväyliä sekä kevyenliikenteen väyliä ja ulkoilureittejä (kuvio 9). Suunnittelussa tulee huomioida kokoojaväylän rakentaminen Satakunnankadulta Lieto-Eura maantielle ja suunnittelualueen eteläosassa junaradan uusi linjaus. Suunnittelualueen eteläosaan on osoitettu

ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman teollisuuden alueita. (Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010, 8)

Asemakaava

Suunnittelualueelle ei ole laadittu asemakaavaa. Suunnittelualan eteläpuolella on pienteollisuuden alueita ja muualla asumiselle kaavoitettuja alueita.

Suunnittelualan lounaispuolella on kerrostalojen korttelialueita, jotka on tarkoitus muuttaa rivitalojen korttelialueiksi (kuvio 10). (Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010, 9)

KUVIO 9. Ote Euran keskustan osayleiskaavasta 2010, johon suunnittelualan sijainti on merkitty sinisellä rajauksella. (© Euran kunta 2010.)

KUVIO 10. Ote asemakaavayhdistelmästä. (© Euran kunta 2010.)

2.1.5 Liikenne ja virkistys

Aluetta rajaa lännessä ja etelässä rautatie ja idässä Ohikulkutie maantie 204.

Alueella on runsaasti lenkipolkuja sekä laavu.

2.2 Tavoitteet

Kilpailun tarkoituksena on löytää vaihtoehtoisten maankäyttöratkaisujen kautta lähtökohta alueen yleiskaavoitusta ja myöhemmin asemakaavoitusta ja toteutusta varten. Alue suunnitellaan viher- ja virkistysalueiden värittämäksi monipuoliseksi asuinpienalojen alueeksi, jossa on myös paikkoja lähipalveluille. Ratkaisun tulee muodostaa turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuinympäristö.

Suunnittelussa huomioitavia seikkoja ovat mm. tonttikoon monipuolisuus, alueen vaihteittainen toteutus, sekä uuden asuinympäristön ja omaleimaisen, kunnan historiaan soveltuvaa rakentamisen ideointi. Maahanmuuton lisääntyminen ja väestön ikääntyminen pitää ottaa ehdotusta laatiessa huomioon.

2.3 Tulokset

Kauttoniemetsän alueen laaja ideakilpailu päättyi 27.5.2011. Määräaikaan mennessä kilpailuun saapui 9 ehdotusta, jotka kaikki hyväksyttiin mukaan arvosteluun. Annettua tehtävänantoa lähestyttiin töissä eri tavoin, mutta kaikissa alueen luonto- ja virkistysarvot oli nostettu etusijalle ja huomioitu ansiokkaasti. Suhteessa näihin arvoihin oli nähtävissä kaksi pääasiallista lähestymistapaa. Toisissa pyrittiin säilyttämään mahdollisimman paljon ja mahdollisimman yhtenäisiä metsäalueita, toisissa taas pääpaino oli monipuolisen ja kattavan ulkoilureitistön säilyttämisessä.

Yhtenäistä kaikille ratkaisuille yhtä lukuun ottamatta oli kuitenkin rakentamisen keskittyminen alueen keskiosiin, niin että alueen kaikille laidoille jäi vaihtelevan levyisiä viherkaistaleita, eikä uusi rakenne suoraan liittynyt olemassa olevaan rakenteeseen. Myös liikenteellisissä ratkaisuissa oli eri vaihtoehtojen kesken huomattavan paljon yhteistä.

Palkintolautakunta painotti ehdotuksia arvostellessaan seuraavia näkökulmia:

- alueen ideointi ja omaleimaisuus
- alueen kokonaisratkaisun toimivuus ja suhde ympäröivään taajama-alueeseen
- liikenneympäristön toimivuus ja turvallisuus

- ulkoiluverkosto ja virkistys
- vaiheittainen toteutettavuus
- kunnallistekniikan rakentamisen tarkoituksenmukaisuus ja taloudellisuus

Arvostelussa kokonaisratkaisun ansiot olivat tärkeämpiä kuin osaratkaisujen virheettömyys. Palkintolautakunta päätti jakaa palkinnot seuraavasti: 1. palkinto 20 000 €ehdotukselle ”Viaggio”, 2. palkinto 12 000 €ehdotukselle ”Neulakintaat” ja lunastukset 2 kpl à 4000 €ehdotuksille ”Gubela” ja ”Piiri”.

I palkinto

Ehdotus 1: Viaggio

Palkintolautakunnan luonnehdinta:

- Ideoiltaan rikas, paikoin jopa liiankin polveileva ja monipuolinen ehdotus
- Eläytyvä suunnitelma, jonka kantavana ideana on eri osa-alueiden selkeät luonne-erot, ”kylät”
- Maastoon sijoittuminen luontevaa
- Virkistysreitit huomioitu hyvin
- Liikenteellisesti pääosin toimiva
- Levittäytyy liian laajalle esimerkiksi alueen pohjoisosassa.

Jatkotyöskentelyvaiheessa tullaan ehdottamaan joidenkin osa-alueiden karsimista.

II palkinto

Ehdotus 5: Neulakintaat

Palkintolautakunnan luonnehdinta:

- Toimiva liikenneverkko
- Viherverkko asuinkorttelien välissä toimii hyvin
- Korttelien sisään sattumanvaraisesti sijoitellut rakennusmassat eivät muodosta katutilaa
- Avoimeksi suunniteltu mäen laki jakoi tuomariston mielipiteet: osa piti ideaa kiinnostavana, osa olisi jättänyt alueen luonnon tilaan.
- Hyvä palvelujen sijainti
- Ehdotuksessa on keskitytty tarpeettomasti talojen arkkitehtuuriin, joka ei ole ratkaistavissa tämän kilpailun perusteella

Oman ehdotuksen arvostelut olivat lyhyet ja ytimekkäät.

Ehdotus 9: Kauttuanmetsän sydän

- Viherverkkoa on tutkittu ja alueelle syntyy väljän rakenteen ansiosta monia eriluonteisia metsäalueita
- Ehdotus on tehoton ja tuhlaileva, liian väljä esim. suhteessa esitettyyn tieverkkoon

3 TIIVIS JA MATALA YHDYSKUNTARAKENNE

Perinteisen, noin tuhannen neliön tontin omakotitalon ja lähiökerrostalon välimuodoksi tarkoitettu tiivis ja matala –rakentamistapa on Euroopassa ollut suosittu jo 1900-luvun alun puutarhakaupungeissa. Suomessa puutarhakaupunkiaatteen innoittamia huvila- ja omakotiesikaupunkeja syntyi muun muassa Kulosaareen, Munkkiniemeen ja Kauniaisiin. (Karjalainen M., Patokoski R. 2007, 13.)

Matala ja tiivis –rakennustapa on uudestaan yleistymässä puutarhakaupunkiihanteiden, New Urbanism –suunnitteluperiaatteiden ja toiminnoiltaan sekoittuneen kaupungin ja pikkukaupungin suunnitteluperiaatteiden muodossa. Tämä läpimurto osuu meneillään olevaan murrokseen. Toiminnoiltaan sekoittunutta ja elävää, mutta myös sosiaalisesti sekoittunutta kaupunkirakennetta tavoitellaan samalla kun yritetään vahvistaa kaupunginosien erilaisuutta. (Karjalainen M., Patokoski R. 2007, 15.)

KUVIO 11. Tiivistä ja matalaa rakentamista Glasgow:ssa (© Tuomo Malkki 2010.)

Pientaloasumisen suosio ja yhteiskunnallinen vaatimus taloudellisemmasta ja tehokkaammasta maankäytöstä on pakottanut vaihtoehtoisten yhdyskuntamallien kehittämiseen. Haja-asutus tai funktionalismin suunnitteluperiaatteiden mukainen lähiökerrostaloympäristö ei tyydytä kaikkia asumisen vaatimuksia. Uuden tilanteen edessä ovat muun muassa suunnittelijat, asuntorakennuttajat sekä pientaloa etsivät kotitaloudet. (Karjalainen M., Patokoski R. 2007, 15.)

KUVIO 12. Suunnittelualueen pohjoispuolella olevaa uudempaa pientalorakentamista. (© Tuomo Malkki 2011.)

Moni ilmaisee halunsa asua puurakenteisessa pientalossa. Suomessa puurakentamiseen on totuttu, koska siihen liittyy tuttuuden ja kodikkuuden mielikuvia. Valtaosa uusista pientalohankkeista on puutaloja, vaikkakin niitä ei olekaan usein verhoiltu puulla. (Kaipiainen 1998, 5.)

Missään asumismuodossa ei ole yksinomaan etuja, eikä mikä tahansa asumismuoto sovellu kaikille. Tiiviillä ja matalalla rakentamisella voidaan katsoa olevan seuraavanlaisia etuja: Asuntoa kohti tarvitsee pienehkön tontin, jolloin se maksaa vähemmän. Asunnon voi tehdä kokonaan itse tai jonkun teettämänä. Talomalli ja -materiaali on asukkaan omassa harkinnassa, jolloin kaikki talot ovat

omaleimaisia. Liikkuminen voi olla helpompaa ja mahdollistaa helpommat kytkökset muihin naapureihin.

Haittapuoliin voi liittää huonommat tehokkuudet kuin keskikorkeassa kerrostalorakentamisessa sekä esimerkiksi elämäntavat. Kaikki kun eivät osaa elää 'siististi'. Tiivis ja matala rakentaminen ei sovellu nykyiseen ja totuttuun rakennustapaan. (Kaipiainen 1998, 9.)

Suomalaisista asunnoista on 1990-luvulla noin 53% pientaloissa ja loput kerros- ja muissa taloissa. Taloudellinen kehitys vaikuttaa asumiseen. Kunnat ja seudut sekä suuret yritykset voivat omalla vetovoimallaan saada aikaiseksi muuttoliikettä, jolloin uusille ja vanhoillekin alueille tulee kysyntää. (Kaipiainen 1998, 20.)

Tiivis ja matala-alueet sekä uudet asuatomessualueet ovat antaneet kokemuksia, joista on hyvä ottaa opikseen. Tiiviin ja tehokkaan asuinalueen suunnittelu vaatii suurta huolellisuutta. Hallitulla vaihtelulla ohjataan kylien ja kaupunkien harmonisten miljöiden rakentumista. Rakennusten on otettava huomioon myös toiset rakennukset, muodot sekä näkymät, jottei alueet vaikuta monotonisilta. (Karjalainen M., Patokoski R. 2007, 8.)

3.1 Ympäristö

Parhaimmillaan tiivis ja matala rakentaminen täydentää olemassa olevaa kaupunkirakennetta. Se voi tehostaa harvaan rakennettuja alueita tai luoda uusia ympäristöjä ja talotyyppejä vanhoille kerrostalo- tai pientalovaltaisille alueille. Tiivis ja matala rakentaminen voi sijoittua kaupunkien reuna-alueille, jolloin uusi alue voidaan toteuttaa pienimittakaavaisena kaupunkimaisena asuinympäristönä.

3.2 Tiiviys

Rakennetun alueen tiiviiden yleisemmin käytetty mittari on rakennustehokkuus. Tehokkuutta voidaan ilmaista kolmella eri tavalla: tonttitehokkuus, korttelitehokkuus ja aluetehokkuus. Suuri tontti- ja korttelitehokkuus ei välttämättä johda korkeaan aluetehokkuuteen, koska alueiden reunoilla voi olla tehotonta joutomaata. Myöskään korkea kerrosluku ei takaa suurta tiiviyttä tai rakennustehokkuutta. (Lahti 2002, 108,109.)

Useissa Euroopan maissa tiiviiden ja rakentamistehokkuuden mitoituskokona käytetään asuntotiheyttä. Se yleensä vähenee kaupungin keskustasta mitatun etäisyyden kasvaessa. Tanskassa asuntotiheys on 15-25 asuntoa/ha, Hollannissa uusien pientaloalueiden asukastiheys on noin 30 asuntoa/ha, Englannissa noin 30-40 asuntoa/ha ja Suomessa pyritään noin 30 asuntoa/ha asuntotiheyteen. (Korpivaara 2005, 11.)

3.3 Mataluus

Matalaksi rakennukseksi mielletään useimpien asukkaiden mielestä melko välitöntä maayhteyttä itse asunnosta. Mataluuskriteerit merkitsevät sitä, että talossa voi olla enintään kolme maanpäällistä kerrosta. Talojen harjan tulee olla ympäristön puiden latvojen alapuolella, joka yleensä tarkoittaa alle 10 metrin korkeutta. Korkean puuston alueella talotkin voivat olla korkeampia, ja silti ne mielletään mataliksi. (Lahti 2002, 108,109.)

3.4 Piha

Pihan merkitys matalassa ja tiiviissä asumismuodossa korostuu, koska mataluuden ansiosta asukkaat ovat lähellä pihaa ja tiiviiden takia piha-alueet on suunniteltava huolellisesti. (Lahti 2002, 116.) Etupiha avulla voidaan ratkaista yksityisyyden suoja, jos tuntuu, että rakennuksen sisään näkee liian helposti.

Piha on kaupunkimaisessa pientaloasumisessa asunnon välitön jatke ja vetovoimatekijä. Yksityisyyden ja suojaisuuden sekä kauniiden näkymien ja riittävän auringonvalon saaminen on haasteellista. Rakennuksen suhde pihaan riippuu alueen kaupunkirakenteellisesta sijainnista ja ympäröivästä luonnosta. Tiiviissä kaupunkirakenteessa yksityinen piha on usein rakennettu kuin luonnonmukainen. (Korpivaara 2005, 13.) Pientaloalueella pihaan saadaan aikaiseksi enemmän vaihtelua ja elävyyttä.

3.5 Luonnontekijät

3.5.1 Maisematila ja maasto

Asuinalueen rakennetta suunniteltaessa maisemaa tarkastellaan tiloina, alueina ja rajoina, maaston, kasvillisuuden, rakennusten ja rakenteiden muodostamana korkokuvana. Rakentaminen sovitetaan maiseman suurmuotojen kasvillisuusvyöhykkeiden muodostamaan tilaan (kuvio 13). Pinnanmuotojen luonteenomaisia piirteitä tulee käyttää hyväksi. Voimakaspiirteinen ja omaleimainen maisematila saattaa antaa perusidean asuinalueen hahmolle. Maasto antaa lähtökohtia myös tilasuunnittelulle.

KUVIO 13. Vanhan asuinalueen liittyminen metsikköön. (© Tuomo Malkki 2011.)

Maisema on myös monimutkainen elollinen järjestelmä. Rakentaminen horjuttaa aina sen tasapainoa. Perustavat ekologiset ratkaisut tehdään suunnittelun alkuvaiheessa määriteltäessä rakennettavat alueet ja virkistysalueet sekä rakentamisen määrä ja tapa. Tasamaa ja loivat rinteet, joiden kaltevuus on pienempi kuin 1:8 ovat edullista rakennusmaata.

Liikenneväylät ja kunnallistekniikan putkistot seuraavat maaston muotoja, joten kaltevuussuhteiden selvittäminen on tarpeen katujen sijoituksessa ja suunnittelussa. Kadut tulisi linjata maaston mukaan, jotta leikkauksia ja täyttöjä ei tarvittaisi. Tiiviisti rakennettaessa on tosin usein välttämätöntä muokata maastoa. Tällöin katujen ja tonttien korkeusasemat on sovitettava toisiinsa ja tasoerojen tekotapa suunniteltava. (Jalkanen ym. 2004, 104.)

3.5.2 Kasvillisuus

Kasvit ovat tärkeä osa terveellistä ja viihtyisää asuinympäristöä. Kasvit vaikuttavat myönteisesti kaupunki-ilmastoon, ilman puhtauteen, melutasoon, alueiden vesitalouteen, puhumattakaan kasvillisuuden psykologisesta, esteettisestä ja arkkitehtonisesta merkityksestä. Jos puut kaadetaan, ympäristö on keskeneräinen kauan. Kasvillisuutta säilyttämällä säästetään kustannuksia.

KUVIO 14. Kangasmetsän luhtainen soistuma. (© Luontopalvelu Kraakku 2010.)

Metsiköiden ja erillisten puuryhmien suhde maaston muotoihin on keskeinen maisematekijä (kuvio 14). Reunavyöhykkeet ovat sekä esteettisesti että ekologisesti arvokkaita. Niiden kasvillisuus ja eläimistö ovat erityisen runsaita.

Tarvittaessa tulisi istuttaa uudet reunavyöhykkeet, mieluiten jo ennen rakentamista.

KUVIO 15. Suunnittelualueen länsipuolella oleva Puistokuja. 3-kerroksisia kerrostaloja rajautuu 30-40-vuotiaaseen mäntymetsikköön. (© Tuomo Malkki 2011.)

Kasvillisuus resurssina ja suojelukohteena vaikuttaa rakennettavien alueiden rajauksiin sekä erityisesti virkistysalueiden sijoitukseen. Virkistysalueiksi tulisi varata kauniit, riittävän suuret alueet, joiden kasvillisuus kestää kulutusta ja muutoksia. Kulttuurimaille, pelloille, niityille ja vanhojen pihapiirien yhteyteen on helpompi rakentaa kulutusta kestäviä puistoja ja pihvoja kuin karuille ja kallioisille metsämaille.

Metsää tulisi säilyttää laajoina yhtenäisinä alueina. Metsään rakentaminen muuttaa puiden kasvuympäristöä kohtalokkaasti. Yksittäisten puitten säilyminen on epävarmaa, ellei kyseessä ole vanha piha- tai puistopuu. Metsäkuuset, vanhat koivut ja haavat ovat erityisen herkkiä rakentamisen aiheuttamille muutoksille ja rasituksille. Rakennusten, katujen, kenttien ja pysäköintialueiden sijoittaminen maastoon vaikuttaa puuston selviytymismahdollisuuksiin (kuvio 15). Uuden kasvillisuuden menestymiseen vaikuttaa ratkaisevasti rakentamisen tiiviys, kasvupaikkaedellytykset ja viherrakentamisen taso. (Jalkanen ym. 2004, 106-107.)

3.5.3 Eläimistö

Laajat, jatkuvat ja mahdollisimman luonnontilaiset viheralueet ovat monien eläinlajien elinehto. Rakennetut alueet, tiet ja radat sekä jossain määrin vesistöt ja laajat peltoaukeamat estävät eläinten liikkumista ja rajoittavat niiden elinmahdollisuuksia. Monet lajit hyötyvät kuitenkin ihmisten toiminnasta tai ovat joistakin kulttuurimaisematyypeistä suorastaa riippuvaisia. Tällaisia ovat eräät linnut ja hyönteiset. Monipuoliset kaupunkimetsät ja puistot sekä puutarhat ovat myös joidenkin nisäkkäiden suotuisaa reviiriä. (Jalkanen ym. 2004, 108.)

3.6 Talotyypit

Uudessa tiiviissä ja matalassa rakentamistavassa esiintyy kaikkia talotyyppisiä yksikerroksisista erillispientaloista eri tavoilla kytkettyihin kaksi-, kolmikerroksisiin pientaloihin ja pienkerrostaloihin. Kaupunkimainen tiivis rakenne ja pientaloasumiseen kohdistuvat odotukset edellyttävät uusien talotyyppien kehittämistä. Kytketty pientalo, paritalo tai rivitalo ovat yleisimmin käytettyjä talotyyppisiä (kuvio 16). Myös erillispientaloja ryhmittelemällä saadaan tiivistä kaupunkikuvallisesti eheää ympäristöä. Topografialtaan vaihtelevaan maastoon sopivat terassitalot, pienkerrostalot tai kerrospientalot.

KUVIO 16. Tiivis kaupunkirakentaminen Glasgow. (© Tuomo Malkki 2010.)

Tiiviin ja matalan rakentamistavan toteuttamisessa pientalon tarjoamat keskeiset hyvät asuttavuusominaisuudet on syytä ottaa huomioon. Perinteinen joustavuus ja omatoiminen muuntelukelpoisuus erilaisiin elämänvaiheisiin perustuu ullakoiden, kellarien ja pihan tarjoamaan joustoon laajentumisvaraan. Tiiviissä kaupunkirakenteessa vaatimus tilojen joustavuudesta ja monikäyttöisyydestä edellyttävät talotyypiltä joustoa. (Korpivaara ym. 2005, 12.)

Matalien ja tiiviiden asuntoalueiden uudet talotyypit ovat keskittymässä pariin talotyyppiin: englantilaistyyppiseen kapeatonttiseen kaupunkirivitaloon ja puukaupunkiperinnettä noudattavaan erillistaloon, joka on osana umpikorttelia. Uusia vaihtoehtoja kaivattaisiin lisää. Uusia talotyyppisiä syntyy helposti suunnittelukilpailujen yhteydessä, jolloin uudet ratkaisut pääsevät helpommin läpi. Talotyyppisiä voidaan myös sekoittaa keskenään alueella tai korttelissa, jolloin voidaan saavuttaa riittävä aluetehokkuus. (Lahti 2002, 110-111.)

4 KAUTTUANMETSÄN IDEALUONNOS

Suunnitelman lähtökohtana on säilyttää Kauttuanmetsän alueen hienot lähivirkistysalueet mahdollisimman koskemattomana, mutta samalla yhdistää alueelle monipuolista ja alueeseen sopivaa asuttamista. Suunnitelmassa on otettu huomioon luonto- ja eläinrivot, jolloin metsäalueet ovat edelleen alueen tunnusmerkki. Alueiden muodostamiseen on tarkoitus noudattaa alueen maastonmuotoja mahdollisuuksien mukaan, jolloin alueen omaleimaisuus säilyy ja asukkaiden kokema luonnon läheisyys on todellisuutta.

Suunnitelmassa on otettu huomioon myös mahdollisen Neitsytmäen kaavan toteutuminen, jolloin alueelle tulevat katuväylät on liitettävissä suunnitelmiin. Alueelle ei ole sijoitettu uutta palvelualueita, koska suunnittelualueen eteläpuolella oleva kauppa-alue palvelee suunnittelualueen asukkaita. Erillisiä lasten leikkipuistoja tms. ei ole suunnitelmassa, koska alue itsessään on jo suuri leikki ja liikunta-alue.

Suunnitelman tonttien kokonaisala on noin 274000 m² ja kerrosala on laskentatavasta riippuen 40000-80000 kem². Suunnitelmassa on 220-250 kpl asuinrakennuksia, jolloin asukasmäärä tulee olemaan vähintään 500 asukasta. Kovin tarkkaa lukua on vaikea määrittellä, koska alueella on monia paritaloja, rivitaloja sekä kytkettyjä taloja omakotitalojen lisäksi.

Pysäköintialueita ei varsinaisesti ole, koska alueen pysäköinti tapahtuu pääasiassa omien tonttien sisällä. Autopaikkoja on laskennallisesti noin 500 kpl.

Suunnittelualueen läpi kulkee itä-länsi suunnassa päätie, jolta pääsee liittymään uusille asuntoalueille. Alueilla on erillispientaloja, rivitaloja ja kytkettyjä pientaloja. Rivitalot sijoittuvat länsipuolella kulkevan rautatien suuntaisesti. Osa kytketyistä pientaloista on sijoitettu päätien varteen antamaan kadulle omaleimaista näkymää.

Suunnitelmassa on selkeästi havaittavissa suuria kokonaisuuksia, joista osa on erillispientaloalueita ja osa rivitalo- ja kytkettyjä pientaloalueita. Toteutukseltaan

alueet ovat sellaisia, että mahdollisimman paljon metsää säilyy koskemattomana, jolloin myös virkistysreittejä säilyy koskemattomina.

Rakennukset ovat puurunkoisia ja julkisivultaan puuverhoiltuja. Värit ja materiaalit sopivat luonnonympäristön mukaan, joten esimerkiksi kirkkaita värejä ei sallita. Rakennukset on I tai II –kerroksisia. Katot rakennetaan harjakattoisina tai pulpettikattoina. Peltikattoja ei sallita, koska ne eivät sovi vanhaan ympäristöön.

5 IDEALUONNOKSEN PARANTAMINEN

5.1 Lähtökohdat

Suunnitelman parantamiseksi päätin suunnitella osan tekemästani idealuonnossuunnitelmasta uudestaan ja osaa suunnitelmasta muokkasin vain tiivistämällä ja alueiden uudelleen muokkamisella. Lähtökohtana pidin yhä sitä, että luonto on pääasiana ja puurakentaminen yhdistyy luontevasti alueen luonnonmaisemaan. Puurakentaminen on osa suomalaista rakennuskulttuuria, joka on valitettavasti vähentynyt nykypäivinä. Rakennuksien rungot tehdään useasti puusta, mutta ulkoverhoilu on enemmän tiiltä kuin puuta.

5.1.1 Luonnonympäristö

Alueen puusto on suurimmalta osaltaan noin 30-40 vuotiasta mäntymetsikköä (kuvio 17). Pieniä osia suunnittelualueesta on muutakin metsää. Alueen itälaidalla on kuusimetsää, jossa sijaitsee laavu. Metsikköä pitää yrittää säilyttää luonnontilaisena mahdollisimman paljon, joten rakentaminen olisi hyvä pitää melko tiiviinä. Tällöin suurempia viheralueita on mahdollista säilyttää koskemattomina.

KUVIO 17. Alueella olevaa mäntymetsikköä, jonka läpi kulkee virkistysreittejä. (© Tuomo Malkki 2011.)

5.1.2 Rakennettu ympäristö

Alue jakaantuu kahteen puoliskoon. Suunnittelualuetta halkoo itä-länsi – suuntainen pääväylä, joka yhdistää idässä ohikulkutie MT 204 sekä lännessä rautatie. Rautatien yli pääsee jatkamaan kohti Euran keskustaa. Alue on suurelta osin melko tasaista, jolloin suuria maanmuokkauksia ei ole tarpeen tehdä.

Pohjoispuoliskoon muodostuu kaksi erityyppistä aluetta. Toinen alue käsittää palvelurakennuksia kuten vanhusten palvelutaloja, päiväkodin sekä päivittäistavaramyymälän. Toinen alue keskittyy täysin erillispientalotyypiseen rakentamiseen. Alue rajautuu luonnontilaiseen puroon, joka halkoo aluetta uuden rakennettavan erillispientaloalueen pohjoispuolella.

KUVIO 18. Lenkkipolku (© Tuomo Malkki 2011.)

Eteläpuolisko keskittyy asumiseen. Alueelle rakentuu erillispientaloalueita sekä kytkettyjen pientalojen alueita. Tarkoituksena on antaa mahdollisuus erilaisiin ja eri kokoisiin tontteihin ja rakennuksiin.

5.1.3 Virkistys

Virkistysreittejä pyritään pitämään mahdollisimman paljon muuttumattomina (kuvio 18). Reitistöjä kunnostetaan, jotta siellä pystyisi liikkumaan helpommin esimerkiksi pyörällä. Reitistöille pyritään tekemään helpot kulkuyhteydet niin vanhoilta kuin uusiltakin rakennusalueilta.

Kuusikossa oleva vanha laavu puretaan ja sen paikkaa muutetaan hiukan pohjoisemmaksi. Laavu pysyy kuitenkin helposti saavutettavissa aivan kuten vanha laavukin (kuvio 19).

KUVIO 19. Suunnittelualueella oleva vanha laavu. (© Luontopalvelu Kraakku 2010.)

Suunnittelualueelle rakennetaan 2 uutta hiekkakenttää, toinen pääväylän pohjoispuolelle ja toinen eteläpuolelle. Niissä on mahdollista harrastaa pallopelejä ja muutakin aktiviteettiä. Kenttien lähelle voidaan rakentaa myös kuntoilupisteitä, jolloin esimerkiksi lenkkeillessä voi käydä venyttelemässä tai nostelemassa painoja (kuvio 20).

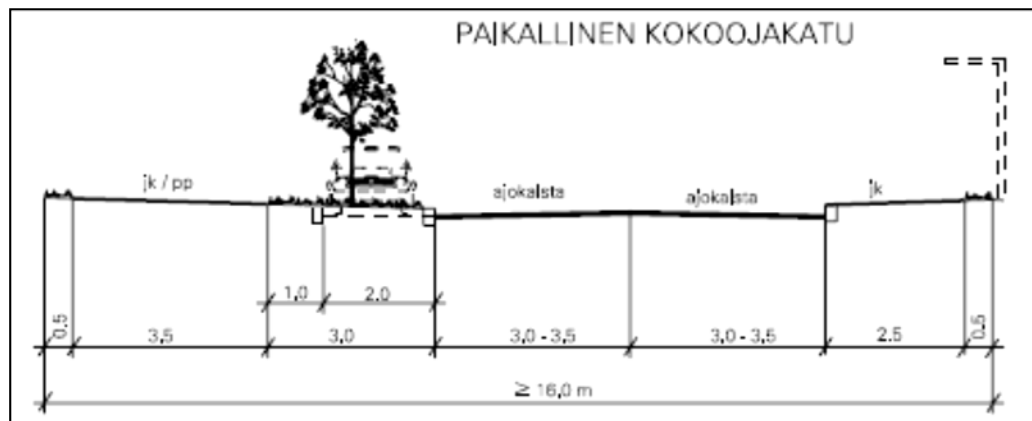
KUVIO 20. Esimerkki metsässä olevasta kuntoilulaiteesta.

Virkistysreitit tehdään murskeesta ja päällystetään hiekalla tai hakkeella. Osa reiteistä voidaan tehdä leveämmiksi, jolloin niitä voi talvella käyttää hiihtoreitteinä. Reitit suunnitellaan siten, ettei suurempia maanleikkauksia tarvitse tehdä. Puustoa pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon, joten reitit voivat olla paikoitellen hyvinkin mutkittelevia.

5.1.4 Liikenne

Suunnittelualueetta tulee halkaisemaan itä-länsi –suuntainen pääväylä, joka yhdistää idässä ohikulkutie MT 204:n ja lännessä Maasillantien. Maasillantien ja Yhdistien risteys muutetaan siten, että siitä tulee kiertoliittymä. Tällöin liikenne saadaan sujuvaksi keskustaa kohti mentäessä ja sieltä poistuttaessa. Pääväylän nopeusrajoitus on 40-50 km/h. Pääväylälle sijoitetaan alueen solmukohtiin linja-autopysäkit, jolloin esimerkiksi julkisten palveluiden saatavuus paranee huomattavasti. Samalla mahdollisuus käydä julkisilla kulkuvälineillä Euran keskustan alueen erikoismyymälöissä paranee.

Pääväylän kevyenliikenteen väylät kulkevat tien molemmin puolin. Ajokaistan ja kevyenliikenteen kaistan välissä voi olla tarvittaessa viherkaista, joka luo turvallisuutta kävelijöille ja polkupyöräilijöille. Pysäköintiä ei sallita pääväylän varteen lainkaan. Keskikorokkeita ja suojateitä rakennetaan väylän varteen helpottamaan ylityksiä (kuviot 21 ja 22).

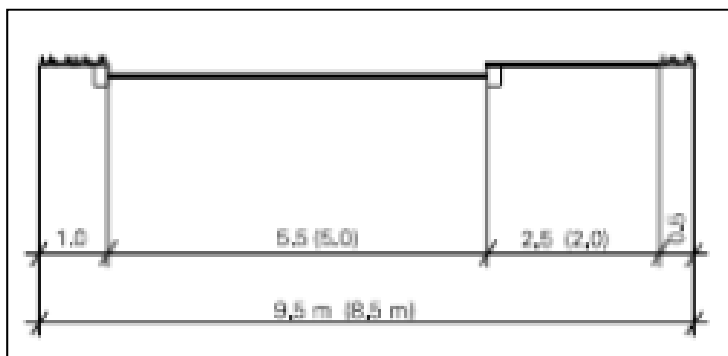
KUVIO 21. Esimerkki pääväylän leveydestä ja toiminnoista. (© Helsingin kaupunki/ liikennesuunnitteluosasto 2011.)

KUVIO 22. Esimerkki pääväylästä. Tapparakatu, Lahti. (© Google maps 2009.)

Pääväylältä lähtee erilliset kadut pientaloalueille sekä julkisten palveluiden alueelle. Julkisille palveluille tuleva katu noudattelee pääväylän profiilia. Kadun nopeusrajoitus on 40 km/h. Kadun varteen ei sallita pysäköintiä, vaan kaikki pysäköinti määritellään kunkin palvelun kohdalla omalle pysäköintialueelleen.

Pientaloalueiden kadut ovat tonttikatuja, jotka tekevät lenkin alueella, jolloin tonteille pääsee kahdesta suunnasta. Tonttikadut on melko kapeita kaksisuuntaisia katuja, joissa kulkee rinnalla kevyenliikenteen väylä (kuvio 23). Kevyenliikenteen väylän reunaan voidaan tehdä erillinen betonikiveys, jolloin tonttikadun erottaa visuaalisesti helpommin ja samalla tie antaa oman leimansa uudelle asutusalueelle. Tonttikatujen nopeusrajoitus on 30-40 km/h.

KUVIO 23. Esimerkki tonttikadun leveydestä. (© Helsingin kaupunki/ liikennesuunnitteluosasto 2011.)

5.1.5 Tehokkuus

Tehokkuusluku (e) kuvaa alueen väljyyttä eli rakennusten pinta-alaa suhteessa alueen pinta-alaan. Tehokkuusluku lasketaan kerrosten yhteenlasketun pinta-alan suhteena tontin, korttelin tai alueen pinta-alaan.

$$e_t = \frac{\text{rakennuksen kerrosala}}{\text{tontin pinta-ala}}$$

$$e_k = \frac{\text{rakennuksen kerrosala}}{\text{korttelin pinta-ala}}$$

$$e_a = \frac{\text{rakennuksen kerrosala}}{\text{alueen pinta-ala}}$$

ea=aluetehokkuus, et=tonttitehokkuus, ek=korttelitehokkuus

erilliset pientalot	ea = 0,04-0,10 ek = 0,10-0,15 et = 0,05-0,15	n. 30 as./ha
kytketyt pientalot	ea = n.0,20 ek = 0,25-0,35 et = n. 0,35	n. 50 as./ha
rivitalot	ea = 0,30 ek = 0,35-0,40 et = n. 0,40	n. 75 as./ha
kerrostalot (max. 7 krs)	ea = 0,40 ek = keskim.0,65 et = n. 0,70	n. 100 as./ha

(Behnke 2004)

Suunnittelualueen tehokkuus vaihtelee alueella jonkin verran. Kytettyjen pientalojen alueella tonttitehokkuus (et) noin 0,18 ja erillispientaloalueilla (et) on noin 0,12. Tehokkuusluvut ovat suuntaa-antavia, koska tonttien ja rakennusten koot eivät ole aivan samat kaikkialla (kuvio 24).

	ERILLISTALO	ERILLISTALO	PARITALO	NELITALO	RIVITALO
1	 0,22	 0,27	 0,26	 0,22	 0,26
1½	 0,26	 0,30	 0,29	 0,34	 0,32
2	 0,29	 0,36	 0,34	 0,34	 0,40

KUVIO 24. Kaavio kuvaa tonttitehokkuuden muuttumista eri kytkentätapoja ja kerroslukuja käytettäessä. (© Jalkanen yms. 2004, 113.)

5.2 Rakennustapaohje

Rakennustapaohjeet täsmentävät suunnittelualueen laatu- ja kaupunkikuvallisia tavoitteita ja ohjaavat alueen rakentamista ja suunnittelua asemakaava-aineiston lisänä.

5.2.1 Asuinkerrostalokorttelit

Kauttoniemetsän suunnittelualueeseen sijoitetut uudet kerrostalot on suunniteltu rakennettavaksi lähelle alueen länsireunaa. Kuitenkin siten, että länsireunalla kulkeva rautatie ei aiheuta meluongelmia. Kerrostaloilta on myös helppo ja nopea yhteys uudelle lähipalvelualueelle sekä suunnittelualueen läpi kulkevalle uudelle pääkadulle sekä virkistysreiteille.

KUVIO 25. Esimerkki puukerrostalon mallista (© Finnforest.)

Korttelien on tarkoitus toteuttaa ikääntyvälle väestölle suunnattua asumista ja asumiseen liittyviä palveluita. Rakennusten massoittelemalla pyritään suojaamaan alueen keskelle jäävä piha-alue. Uusien rakennusmassojen korkeus (4 kerrosta) tulee yleisistä vanhusväestölle rakennettavien uudisrakennusten tarpeista; hissit, esteettömyys, näkymät maisemiin (kuvio 25). Piha-alue rakennetaan avoimena ja jalankulkuyhteydet säilytetään avoimina ja esteettöminä. Rakennuksissa voi sijaita myös hoivapalveluyrityksiä.

Rakennusten tyyli

Alueen toteuttamisessa tulee huomioida alueen taajamakuullinen merkittävyys. Alueen rakennusten, toimintojen ja piha-alueiden rakennussuunnittelun tulee olla korkealaatuista.

Rakennusten tulee olla massaltaan selkeitä ja julkisivultaan rauhallisia. Rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus alueen, värien, massoittelemalla ja materiaalien osalta. Rakennusten kantavan rungon, välipohjien ja julkisivujen on oltava pääosin puuta. Vähäisiä julkisivun osia voi olla muista materiaaleista. Talous- ja huoltorakennukset tulee olla samaa julkisivumateriaalia ja –tyyliä kuin päärakennukset, jolloin saadaan ilmeeltään yhtenäinen kokonaisuus. Pitkiä yhtenäisiä aukottomia julkisivuja tulee välttää.

Julkisivut, materiaalit, värit ja katot

Julkisivujen pitää olla pääosin puuta. Vähäisiä osia saa olla muista materiaaleista. Julkisivujen pintakäsittelyaineena tulee käyttää puuta suojaavia maaleja. Kattamattomilla julkisivun osilla puupintoja ei saa ulottaa 400 mm lähemmäksi maan pintaa. Väriytyksen yleisilme pitää olla maanläheinen ja vaalea. Kattomuotona harjakatto tai loiva vastapulpettikatto. Kattomuotojen ja kaltevuuksien on oltava yhteneväiset suhteessa toisiinsa samanlaisiin rakennuksiin.

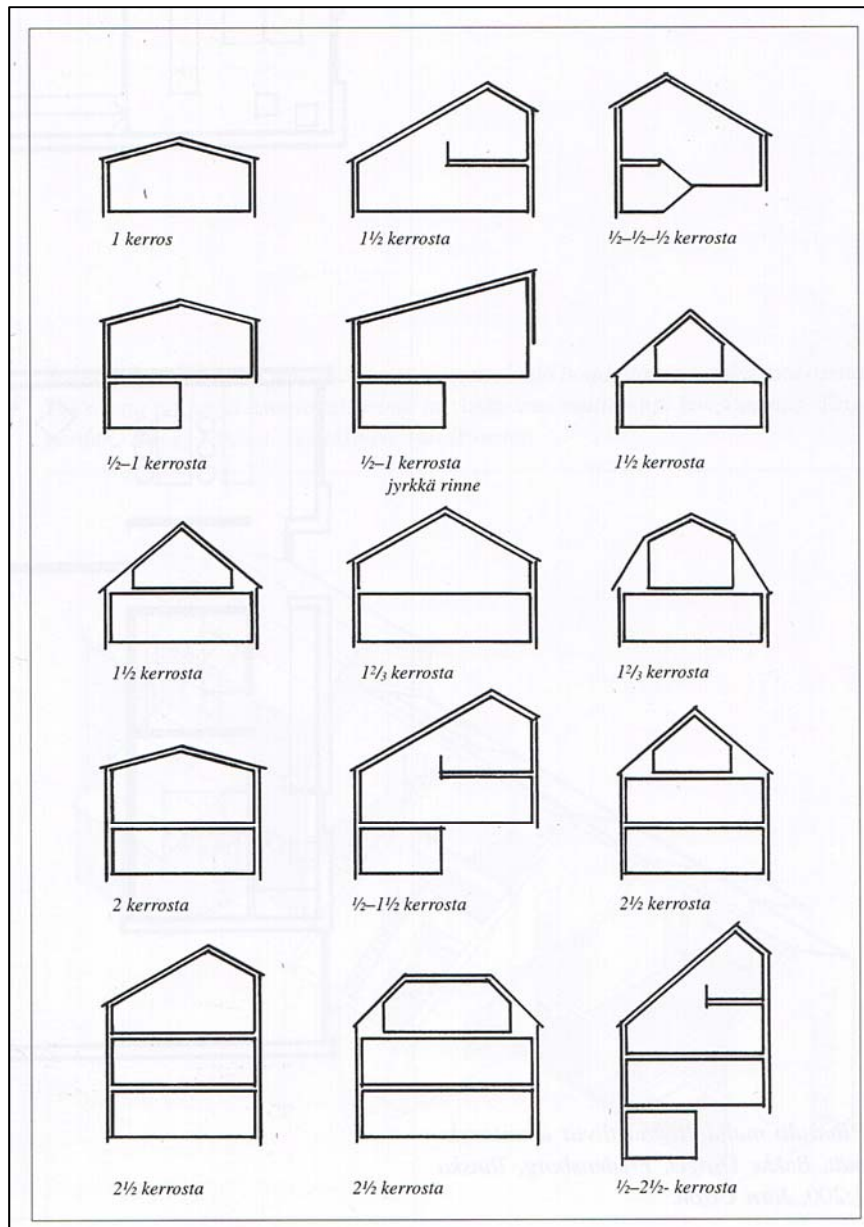
Piharakentaminen

Alueella olevia puita pitää säilyttää mahdollisimman paljon. Korttelialue rajataan olevaan metsikköön mahdollisimman luontevasti. Alueella käytettävän kasvillisuuden tulee olla alueen luontoympäristöön ja arkkitehtuuriin sopivaa sekä mittakaavaltaan alueen henkeen ja rakentamiseen sopivaa. Piha-alueella pyritään yhtenäisiin kokonaisuuksiin, joita on helppo hoitaa. Pintamateriaaleja tulee käyttää monipuolisesti. Pihoissa tulee olla asfaltin lisäksi joko luonnonkivillä tai betonikivillä olevia alueita. Alueen rakennus- ja pihasuunnittelussa tulee huomioida esteettömät kulkureitit. Jalankulkuyhteydet koko korttelialueella säilytetään avoimina ja esteettöminä.

5.2.2 Asuinpientalo- ja erillispientalojen korttelit

Rakennusten oikealla sijoittelulla luodaan viihtyisää ja yhtenäistä ympäristöä. Tontin toimintojen jäsentely ja tontin eri toiminta-alueiden muodostus alkaa rakennuksen sijainnin määrittelyllä. Tontin eri toiminnot ovat vahvasti sidoksissa rakennuksen sijaintiin. Etäisyys tontin rajoista sekä etenkin katualueesta muodostaa keskeisen lähtökohdan tontin myöhemmälle suunnittelulle. Uudet rakennukset on pyrittävä sijoittamaan nykyisiä maastokorkoja mukailen ja suuria pengerryksiä välttämällä.

Asuinrakennustyyppien valinnassa tulee tarkastelu aloittaa siitä, miten rakennus sijoittuu tontille ja ovatko ilmansuunnat järkevät eri huoneiden kannalta. Tyyppitaloista saattaa löytyä mukava pohjaratkaisu, joka ei kuitenkaan toimi tontilla ilmansuuntien takia. Myös pihan toimivuuteen kannattaa kiinnittää huomiota talotyyppivalintaa tehtäessä.

KUVIO 26. Leikkausmuodon ja kerrosluvun valintaan vaikuttavat monet tekijät. (© Jalkanen yms. 2004, 113.)

Auringonvalo vaikuttaa huomattavasti tontin piha-alueiden oleskelutilojen käyttöön; kylmät ja pimeämmät pohjoispuoliset piha-alueet eivät ole niin viihtyisiä kuin lämpimät eteläpuoliset piha-alueet.

Rakennusten lattia tulee tehdä riittävän korkealle maanpinnan yläpuolelle ja pihan tulee kallistua selvästi rakennuksesta pois päin (5%). Pihamuotoilussa tulee olla tavoitteena, että kadun sadevedet eivät ohjautu tontille tonttiliittymästä. Toisaalta pihan sadevesiä ei saisi ohjata suoraan katualueelle vaan imeyttää ne tontin omiin

kaivoihin tai avo-ojiin. Pihan korkeusasemien suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota siihen, että sadevesiä ei saa johtaa myöskään naapurin tontille.

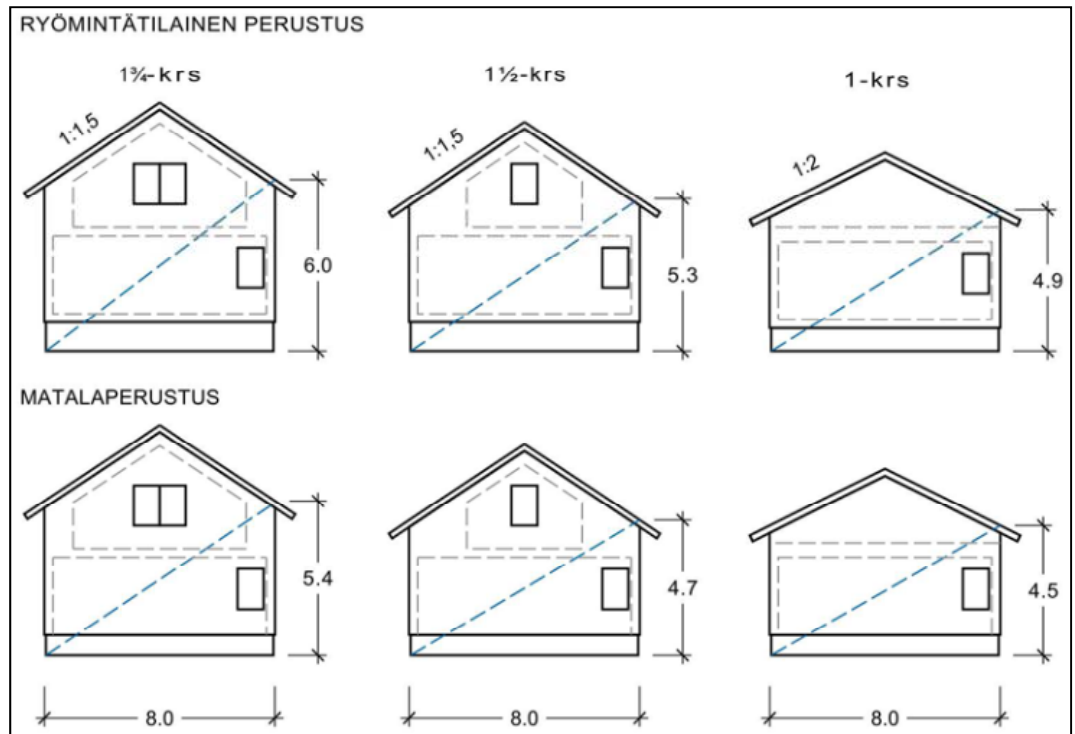
Kullekin tontille sallitaan yksi ajoneuvoliittymä, jonka enimmäisleveys on 6 metriä. Omakotitalon piha-alueelle on järjestettävä autotalli tai – katos mukaan lukien vähintään yksi autopaikka.

Rakennusten tyyli

Rakennusten tulee olla mittasuhteiltaan sopusuhtaisia ja pohjamuodoltaan suorakaiteen tai muunnellun suorakaiteen muotoisia. Rakennuksen massoitteilla vaikutetaan rakennuksen energiatehokkuuteen. Rakennukset ovat I-II –kerroksisia (kuviot 26 ja 27). Hyvällä suunnittelulla vältetään hukkaneliöitä ja asukkaiden tilantarpeet saavutetaan jo pienemmillä neliömäärillä. Isoimmat asuinrakennusten pääikkunat tulee suunnata lämpimään ilmansuuntaan, jolloin auringon tuomaa valoa ja lämpöä voidaan hyödyntää parhaiten.

KUVIO 27. Esimerkki mittasuhteista.

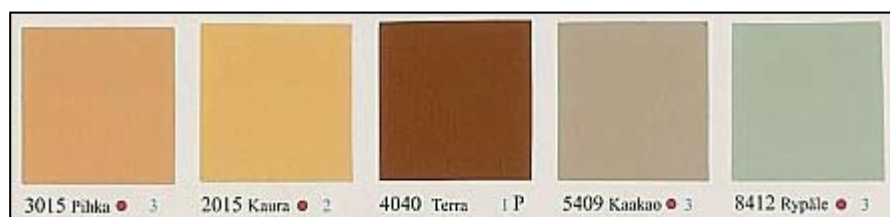

KUVIO 28. Esimerkkejä suositeltavista kattokulmista ja julkisivukorkeuksista.

Julkisivut, materiaalit, värit ja katot

Rakennusten julkisivumateriaalina tulee käyttää pääasiallisesti puuverhousta. Hirsirakenteiset rakennukset tulee olla höylähirsisiä ja lyhyillä hirsinurkilla. Pyöröhirsirakennuksia, rakoliitereitä, tynnyrisaunoja tai pressukatoksia ei sallita. Kadunpuoleinen julkisivu saa olla minimissään 4,5 m (kuvio 28).

Julkisivujen päävärien tulee olla vaaleita murrettuja värejä, jotka soveltuvat metsämaisemaan (kuvio 29). Liian kirkkaita ja räikeitä isoja väripintoja ei suositella. Rakennuksissa saa käyttää harjakattoa, kahteen suuntaan laskevaa pulpettikattoa tai niiden yhdistelmää. Katon materiaali on vapaasti valittavissa, mutta samalla tontilla olevien rakennusten kattomateriaali ja väritys tulee olla sama.

KUVIO 29. Esimerkkejä käytettävistä julkisivuväreistä. (UULA-värikartta.)

Erillisten autokatosten ja varistorakennusten tulee olla päärakennukseen nähden alisteisia ja niiden ulkonäön pitää olla yhteneväinen päärakennuksen kanssa. Katosten ja varistorakennusten korkeus ei saa olla enemmän kuin päärakennuksella. Piharakennusten väriyksessä tulee suosia asuinrakennuksen väriä tai sen eri sävyjä. Kattomateriaalin ja kateväriytyksen tulee olla sama kuin asuinrakennuksessa.

Pihat, istutukset ja aitaaminen

Tontit liittyvät selkeimmin ympäristöönsä pihan istutusten avulla. Pihojen liittyminen toisiinsa sekä yhteisiin viheralueisiin on tärkeää. Tonttien rajaaminen kadusta aidalla erottaa julkisen ja yksityisen tilan toisistaan. Pensasaidalla rajaus voi olla vahvempaa ja korkeampaa, halutessa voidaan pensasaitoja käyttää myös näkösuojina (kuvio 30). Tonttien sisäpuolelle istutettavat puut, pensaat ja muut kasvit eivät saa täysikokoisina ulottua oksistaan naapuritontin puolelle.

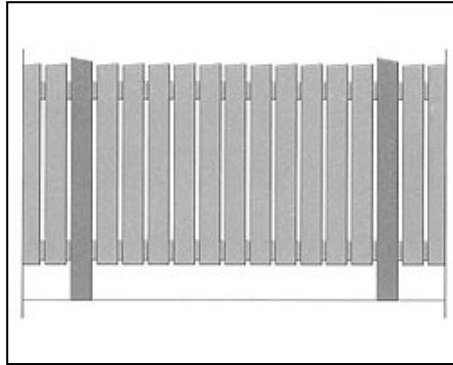
Aitaamisen tarkoituksena on luoda suojaisia pihapiiri ja erottaa katu-aluepiha-alueesta. Aita voi olla rakennettu aita tai leikattu pensasaita. Tonttien väliaidat toteutetaan naapurien kanssa sopien. Leikattavia pensasaitakasveja ei voida suositella käytettäväksi.

KUVIO 30. Tonttiaita suunnittelun alueen ulkopuolella olevalla omakotialueella. (© Tuomo Malkki 2011.)

Rakennetut aidat tulee rakentaa puusta. Portin osalta voidaan käyttää myös muuta materiaalia. Aidat tulee rakentaa tyyliiltään päärakennukseen soveltuvina puusäleaitoina, joiden korkeus on 900 – 1200 mm maanpinnasta (kuvio 31).

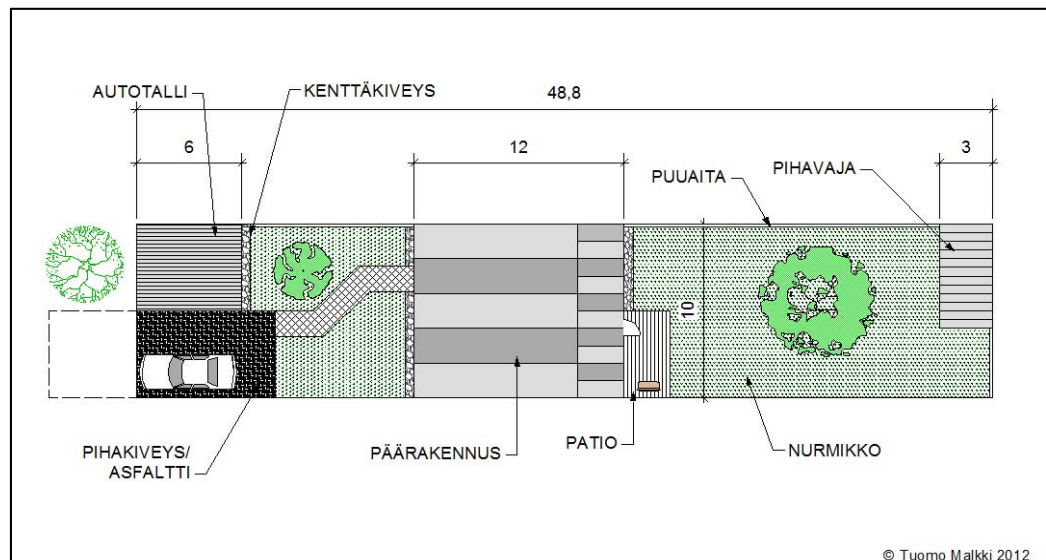
Värisävynä tulee käyttää valkoista tai päärakennuksen värisävyä. Umpilauta-aitaa tai riukuseiväsaitaa ei saa rakentaa.

KUVIO 31. Puuaitamalli (© Rakentaja.fi.)

5.2.3 Kytkeytyt pientalokorttelit

Uudet rakennukset on pyrittävä sijoittamaan nykyisiä maastokorkoja mukaillen ja suuria pengerryksiä välttämällä. Rakennukset ovat maastoa mukaillen I-II-kerroksisia puutaloja. Auto- ja varastorakennukset I-kerroksisia. Pysäköinti talokohtaisesti, jolloin tontille on rakennettava vähintään 2 ap/asunto. Rakennusten tulee olla mitoiltaan sopusuhtaisia ja pohjamuodoltaan suorakaiteen tai muunnellun suorakaiteen muotoisia (kuvio 32). Rakennukset rakennetaan lomittain tai pienellä hammastuksella, jolloin rakennusmassa ei ole yksitoikkoinen, vaikka se onkin yhtä korkea.

KUVIO 32. Esimerkki pihan rakenteesta. (© Tuomo Malkki 2012).

Rakennusten tyyli

Rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus alueen, värien, massoittelun ja materiaalien osalta (kuvio 33). Rakennusten kantavan rungon, välipohjien ja julkisivujen on oltava pääosin puuta. Vähäisiä julkisivun osia voi olla muista materiaaleista.

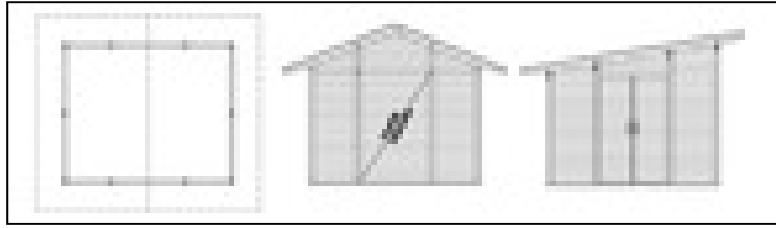
Julkisivut, materiaalit, värit ja katot

Rakennusten julkisivu tulee olla puuta. Joitakin selkeitä ja pienehköjä julkisivun osia voidaan jättää muulle materiaalille. Kattamattomilla julkisivun osilla puupintoja ei saa ulottaa 400 mm lähemmäksi maan pintaa. Sokkelit ovat rapattuja. Värisävyjen on oltava maanläheisiä ja murrettuja, mutta vierekkäisten rakennusten ei tarvitse olla samaa värisävyä. Värit valitaan annetuista värikartoista. Piharakennukset oltava samaa värisävyä tai sen eri asteita kuin päärakennuksen väri.

KUVIO 33. Esimerkki kuinka rakennukset voivat olla kytkettyinä toisiinsa.

Katot oltava harjakattoisia tai pulpettikattoisia, kuitenkin siten, että kaikki korttelissa olevat katot ovat samaa mallia ja harjasuunta samaan suuntaan. Takapihoilla olevien varastorakennuksien katot ei tarvitse olla samanlaisia koko korttelissa (kuvio 34).

KUVIO 34. Esimerkki varastorakennuksen mallista takapihalla. (© www.viihtyisapiha.fi).

Pihat, istutukset ja aitaaminen

Tontit on rajattu toisistaan puusäleidoin. Kaikilla tonteilla on oma etu- ja takapiha. Etupihan varastorakennuksessa on katettu tila yhdelle autolle.

Kestopinnoitteena pihoilla voi käyttää asfalttia tai betoni- ja kivituotteita.

Sorapinnoitteita tulee välttää.

Istutuksissa tulee suosia helppohoitoisia ja kestäviä suomalaisia kasveja. Puut ja pensaat ei saa ulottua naapuritontin puolelle ja tarvittaessa liika kasvaminen hoidetaan leikkaamalla. Takapihalla tontin liittyminen olevaan metsikköön tehdään luontaisesti mahdollisimman vähän muokkauksia tekemällä. Halutessaan takapihan aidan voi tehdä pensasistutuksin tai puuaidalla.

5.2.4 Päiväkotirakennuksen korttelialue

Korttelin tarkoituksena on luoda tarvittavaa lisätilaa lasten hoitotarpeita varten, joka luultavasti kasvaa uusien tonttien rakentamisen myötä. Päiväkoti on suunniteltu 80-100 lapselle, jolloin myös mahdollisesti suunnittelualueen ulkopuolelta voi tulla päiväkotiin.

KUVIO 35. Esimerkki päiväkodin julkisivusta. (© Päiväkoti Pikkusiili, Siilinjärvi.)

Alueella pitää ottaa huomioon esteettömät kulkuyhteydet. Piha-alueet ja jalankulkuyhteydet koko korttelin alueella säilytetään avoimina ja esteettäminä. Paikoitus tulee järjestää rakennusten eteen siten, ettei alueesta tule tarpeettomasti vaarallinen. Paikoitustilat tulee mitoittaa siten, että hoitohenkilökunnalle on riittävästi tilaa. Lapsia hoitoon tuodessa ja hakiessa paikoitusalue tulee riittää hetkittäiseen ruuhkautumiseen.

Rakennusten tyyli

Alueen rakennusten, toimintojen ja piha-alueiden rakennussuunnittelun tulee olla korkealaatuista. Rakennusten tulee olla massaltaan selkeitä ja julkisivultaan rauhallisia. Rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus alueen, värien, massoittelun ja materiaalien osalta. Rakennusten kantavan rungon, välipohjien ja julkisivujen on oltava pääosin puuta. Vähäisiä julkisivun osia voi olla muista materiaaleista. Rakennukset ovat I-kerroksisia, mutta osassa rakennusta voi olla myös kaksi kerrosta.

Julkisivut, materiaalit, värit ja katot

Rakennusten julkisivu on pääosin puuta. Pitkiä, aukottomia ja muurimaisia yhtenäisiä julkisivuja tulee välttää (kuviokuva 35). Kattamattomilla osilla puupintoja ei saa ulottaa 400 mm lähemmäksi maan pintaa. Julkisivuväriytyksen yleisilme on oltava vaalea, mutta tummempia värejä voi käyttää korostamaan esimerkiksi

vaaka- tai pystylaudoitusta. Pääväriytyks tulee valita lähiympäristön luontoa huomioiden.

Kattomuoto on harjakatto tai loiva vastapulpettikatto. Kattomuotojen pitää sopia ympäröivien rakennusten muotokieleeseen. Kattojen väriytyksen ja harjan suunnan pitää olla sama koko korttelialueella.

Pihat, istutukset ja aitaaminen

Katujen, kevytliikenneväylien ja aukkioiden tulee olla materiaaleiltaan kulutusta kestäviä. Aukiot ja pysäköintipaikat tulee jäsenöidä eri käyttötarkoituksiin erilaisilla pinta- ja rajausmateriaaleilla. Maantasoiset pysäköintialueet rajataan pensas- ja puuistutuksin ja polkupyörille tulee osoittaa omat paikkansa. Aitaaminen koskee päiväkodin korttelialueella ensisijaisesti huolto- ja lastauspihoja.

Viherrakentamisen merkitys taajamakuvasa on erityisen suuri ja viheralueilla on merkittävä vaikutus alueen imagon rakentumiseen. Alueen viherrakentamisen suunnittelussa tulee panostaa viihtyisyyteen ja kestävyys. Alueen kasvit tulee valita siten, ettei niistä aiheudu myrkytyksiä tai allergioita.

Piha-alue tulee ympäröidä kauttaaltaan leikkialueille soveltuvalla aidalla. Aitamateriaalina voidaan käyttää puuta tai muuta kestävä ja helppohoitoinen materiaalia. Piha-alueelle tulee myös rakentaa hiekkaleikkikenttä ulkoleikkejä varten.

6 YHTEENVETO

Suunnittelukilpailuun osallistumisesta ja siitä valmiiseen opinnäytetyöhön on pitkä ja haastava urakka. Helposti ajattelee, että suunnittelukilpailuun mennyt tuotos auttaisi opinnäytetyössä paljon, mutta ainakin omalle kohdalle urakka oli silti melko suuri.

Suunnittelukilpailuun menevä tuotos on enemmän tai vähemmän mielikuvan luomista päättäjille. Se kuka osaa asiansa esittää parhaiten ja vakuuttavimmin voittaa vaikka idea olisi kuinka utopistinen. Itselle asia oli kuitenkin niin, että pyrkimys oli saada aikaiseksi realistinen tuotos, joka pysyisi annettujen kilpailuraamien sisäpuolella.

Suomalainen puurakentaminen ja yleensäkin tiivis ja matala –rakentaminen on tällä hetkellä nosteessa. Useat uudet asuntoalueet ympäri Suomen rakentuvat juuri tiiviin ja matalan rakentamisen periaatteella. Kaikki alueet eivät ole puurakentamista, mutta selvää suuntautumista on tapahtumassa. Lahdessa esimerkiksi Kariston-alueen rakentuminen jatkaa kasvuaan ja uusia puutaloja syntyy.

Ei pidä kuitenkaan olla sitä mieltä, että puurakentaminen tai tiivis ja matala –rakentaminen jatkaa kasvuaan loputtomiin. Tällä hetkellä monet kunnat ja kaupungit myyvät itseään kyseisillä alueilla, mutta kohta pitää alkaa keksimään jotain muuta. Puurakentaminen sopii suomalaiseen metsämaisemaan loistavasti, mutta nykypäivän rakentamistyö ja –malli alkaa menettämään hohtoaan.

Tiiviin ja matalan –rakentamisen ongelmia ei välttämättä vielä huomata. Miten alueilla hoidetaan peruskorjaukset ja muut toiminnot, jos rakennukset ovat kiinni toisissaan. Paloturvallisuuteen pitää kiinnittää erityistä huomiota. Suomen talvi aiheuttaa myös päänvaivaa, koska lumiset talvet tukkivat tiet ja muutkin kulkureitit, eikä sopivia lumenajopaikkoja enää löydy lähialueilta. Kustannukset kasvavat ja ylimääräinen työ lisääntyy.

Lähteet

Jalkanen, R., Kajaste, T., Kauppinen, T., Pakkala, P. & Rosengren C. 1997. Asuinaluesuunnittelu. Rakennustieto Oy. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Kaipiainen, M. 1998. Tiivis ja matala puurakentaminen. Ympäristöministeriö. Asunto- ja rakennusosasto, Suomen ympäristö 270. Helsinki.

Karjalainen, M., Patokoski, R. 2007. Kotina puinen kaupunkikylä: esimerkkejä Moderneista puukaupungeista. Puuinfo Oy. Rakennustieto Oy. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Korpivaara, A., Ympäristöministeriö ja Alapiha, J. (toim.) 2005. Tiivis ja matala korttelirakenne: asuntorakentamisen typologiaa. Ympäristöministeriö. Rakennustieto Oy. Tammer-Paino Oy. Helsinki.

Lahti, P. 2002. Matala ja tiivis kaupunki. Ympäristöministeriö. Rakennustieto Oy. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Reihe, H., Kallio, R. 2004. Pysäköinti, pihakadut ja hidaskadut: tiivis ja matala kaupunkirakenne. Ympäristöministeriö. Rakennustieto Oy. Tammer-Paino Oy. Tampere.

Suomen ympäristöministeriö:

Tiivis ja matala –hankkeet

www.ymparisto.fi

Euran kunta:

Kauttuanmetsän kilpailuohjelma 2010.

Neitsytmäki: luontoselvitys. Luontopalvelu Kraakku. 2010.

LIITTEET

1. Kilpailuun lähetetty planssi 1.
2. Kilpailuun lähetetty planssi 2.
3. Voittajaehdotus ”Viaggio”
4. Idealuonnos
5. 3D-havainnekuvia
6. Kytettyjen pientalojen mallipiha
7. Liikenneverkkosuunnitelma
8. Arvostelupöytäkirja

KAUTTUANMETSÄN 'SYDÄN'

KAUTTUANMETSÄ KAAVARUNKO 1:4000

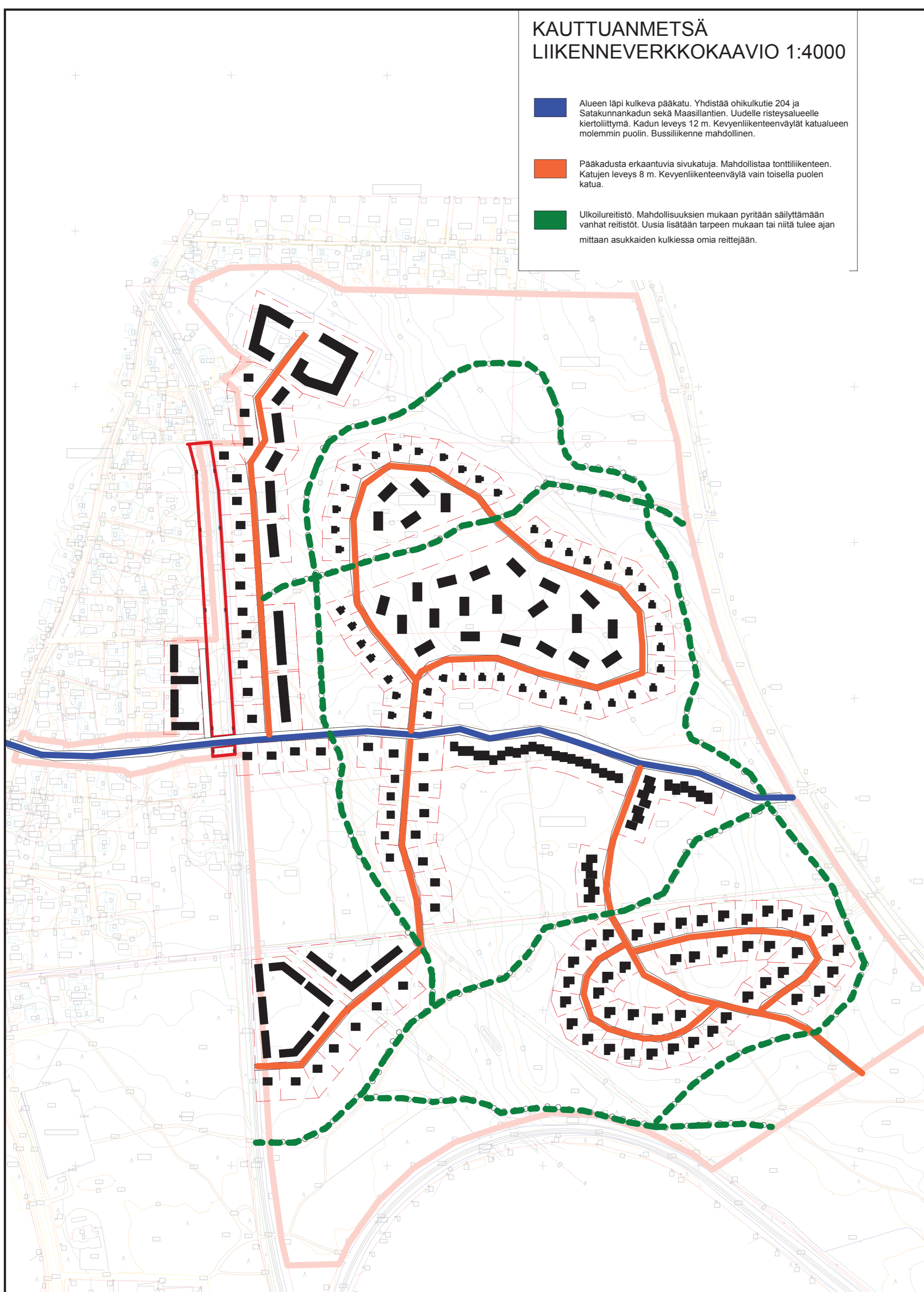
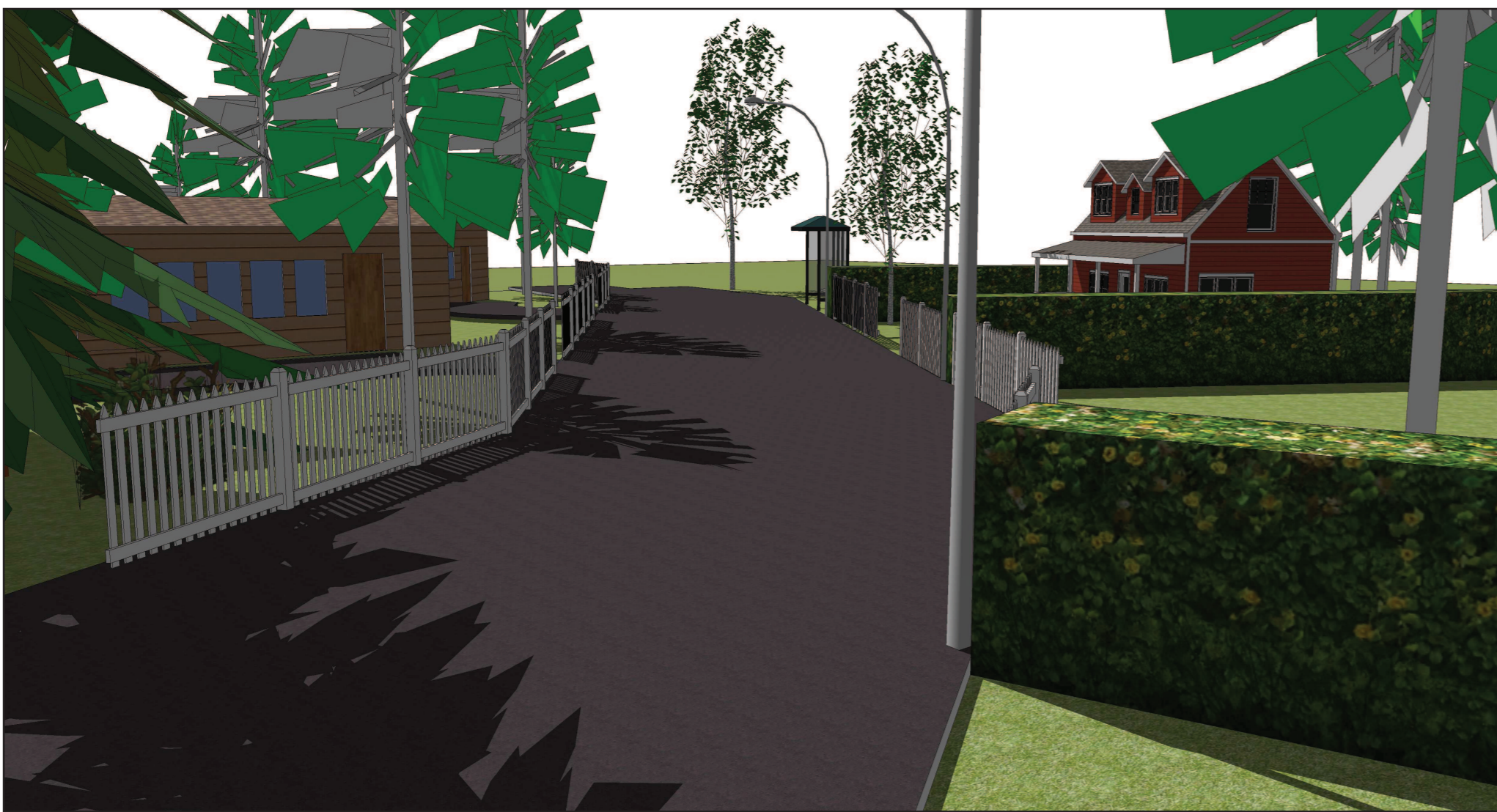
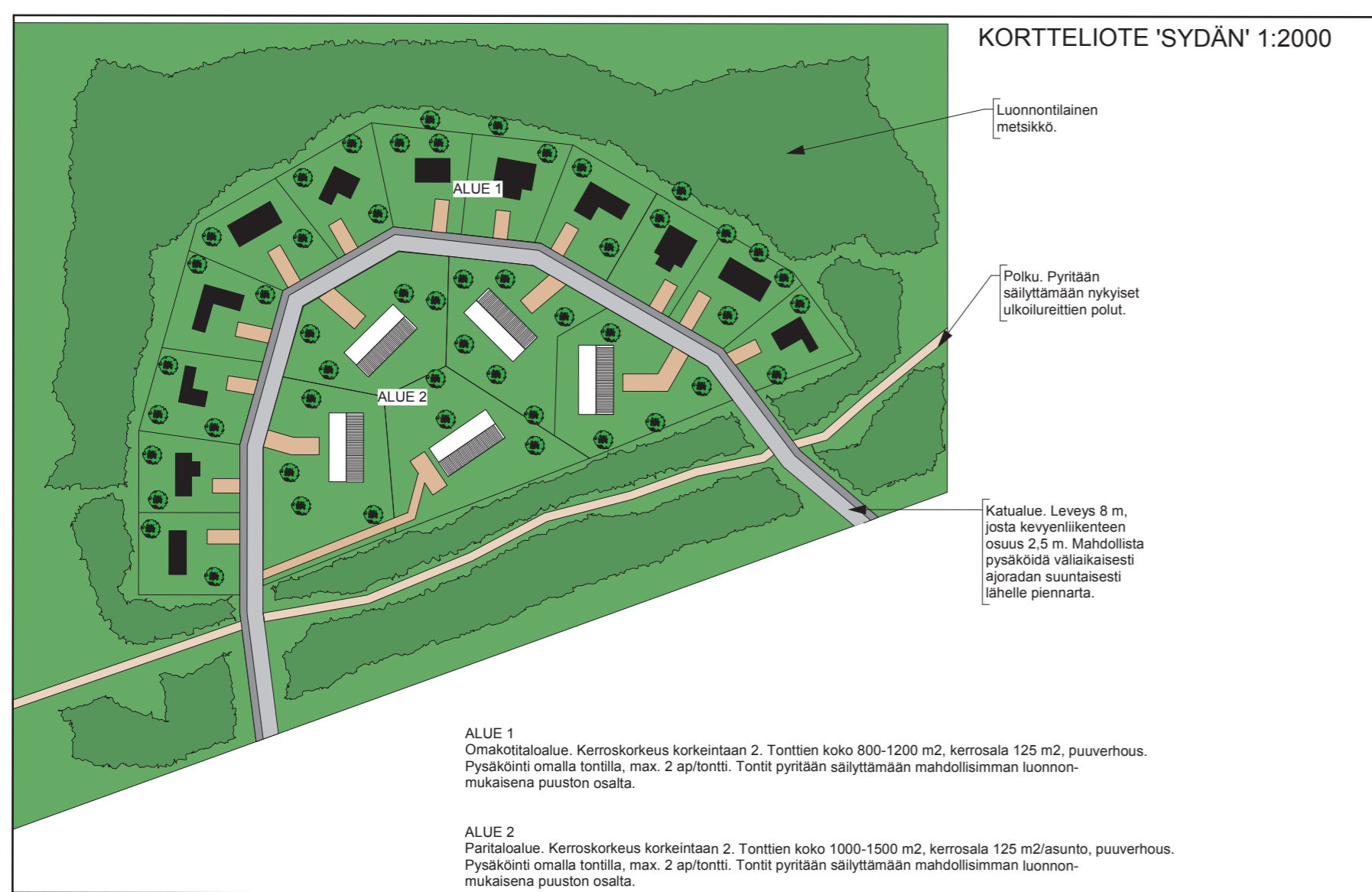
- AO** Erillispientalajien asuinalue. Alueella on jätai sille voidaan rakentaa yksi- tai kaksitasuntaloja (omakotitaloja) asuistarkoituksiin. Rakennukset joko I- tai II-kerroksisia puuvehottuja rakennuksia. Rakennusala korkeintaan 250 m². Rakennukset harjakattoisia. Tonttien pinta-ala 800-1200 m².
 - AP** Pientalovaltainen asuinalue. Alueella on jätai sille voidaan rakentaa rivitaloja, kytkettyjä pientaloja ja erillisiä pientaloja asuistarkoituksiin. Rakennukset joko I- tai II-kerroksisia puuvehottuja rakennuksia. Rakennusala korkeintaan 250 m². Rakennukset harjakattoisia. Tonttien pinta-ala 800-1200 m².
 - AR** Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue. Alueella on jätai sille voidaan rakentaa rivitaloja ja esimerkiksi autokatoksin tai varaston lisäksi kytkettyjä pientaloja asuistarkoituksiin.
 - VL** Lahvivietysalue.
 - T-2** Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue. Teollisuusrakennusten yhteyteen voidaan rakentaa teollisuuslaitoksen toimintaan liittyviä toimisto- ja myymälätiloja enintään 50% rakennuspaikan kerrosalasta. Yhdelle rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden asunon.
 - LR** Rautatiealue.
- - - - - 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
 - - - - - Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.
 II Roomalainen luku osoittaa rakennuksen, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
 TIE Tien nimi.
 Istutettava alueen osa, jolla olemassa oleva puusto tulee säilyttää.
 Katu.
 Katualueen rajan osa, jonka kohdalla ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
 Ulkoilureitti.

VAIHEISTUSKAAVIO 1:5000

- I VAIHE Pääväylän teko
- II VAIHE Liityntä Neitsytmäen tulevaan kaavaan
- III VAIHE Kaakkoisalueen tonttien rakentaminen
- IV VAIHE Lounaisalueen tonttien rakentaminen
- V VAIHE Pääväylän varressa olevien tonttien rakentaminen
- VI VAIHE 'Kehän' väylästön ja tonttien rakentaminen
- VII VAIHE Luoteisosan väylästön ja tonttien rakentaminen

Viheralueet ja liikuntaväylät kunnostetaan alueen muun rakentamisen yhteydessä. Puusto ja vanhat väylät pyritään säilyttämään mahdollisuuksien mukaan.

KAUTTUANMETSÄN 'SYDÄN'

SELOSTUS

KAUTTUANMETSÄN IDEAKILPAILU, EURA 2011

KAUTTUANMETSÄN 'SYDÄN'

Suunnitelman lähtökohdaksi oli säilyttää Kauttuanmetsän alueen hienot lähivirkistysalueet mahdollisimman koskemattomana, mutta samalla yhdistää alueelle monipuolista ja alueeseen sopivaa asutamista. Suunnitelmassa on otettu huomioon luonto- ja eläinvarot, jolloin metsäalueet ovat edelleen alueen tunnusmerkki. Alueiden muodostamiseen on tarkoituksenaan noudattaa alueen maastonmuotoja mahdollisuuksien mukaan, jolloin alueen omaleimaisuus säilyy ja asukkaiden kokemus luonnon läheisyyden todellisuutta.

Suunnitelmassa on otettu huomioon myös mahdollisen Neltsytymäen kaavan toteutuminen, jolloin alueelle tulevat katuväylät on liitettävässä suunnitelmiin. Alueelle ei ole sijoitettu uutta palvelualueita, koska suunnittelualueen eteläpuolella oleva kauppa-alue palvelee suunnittelualueen asukkaita. Erillisistä lasten leikkipuistoista tms. ei ole suunnitelmassa, koska alue itsessään on jo suuri leikki- ja liikunta-alue.

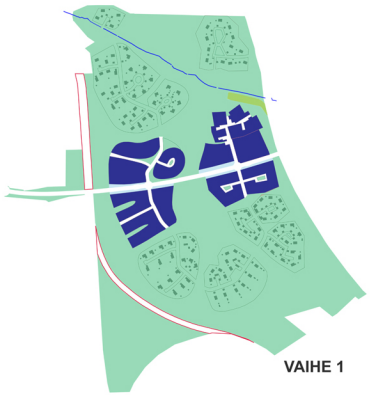
Suunnitelman tonttien kokonaisala on noin 274000 m² ja kerrosala on laskentatavasta riippuen 40000-80000 kemp². Suunnitelmassa on 220-250 kpl asuinrakennuksia, jolloin asukasmäärä tulee olemaan vähintään 500 asukasta. Kovin tarkkaa lukua on vaikea määrittää, koska alueella on monia paritaloja, rivitaloja sekä kytkettyjä taloja omakotitalojen lisäksi.

Pysäköintialueita ei varsinaisesti ole, koska alueen pysäköinti tapahtuu pääasiassa omien tonttien sisällä. Autopalkkoja on laskennallisesti noin 500 kpl.

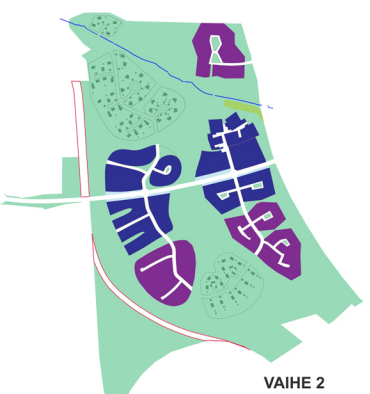

- PÄÄKATU
- KOKOOJAKATU
- TONTTIKATU/PIHAKATU
- RAUTATIE
- KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄ
- ULKOILUREITTI
- KILPAILUALUEEN RAJA
- - - ALIKULKU
- BUSSIPYSÄKKI (varaus)

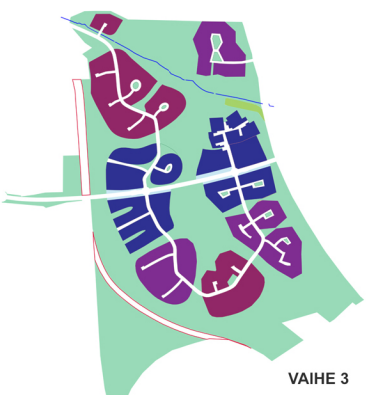
- AP Asuinpientalojen korttelialue.
- Y Yleisten palvelurakennusten korttelialue.
- C Keskustatoimintojen korttelialue.
- VP Puisto/ Leikkipuisto.
- VL-1 Kevyesti hoidettu (avoimpi) lähivirkistysalue.
- VL-2 Metsäinen lähivirkistysalue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta.
- EV Suojaviheralue.
- M Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
- LR Rautatieliikenteen alue.
- Z — Sähkölinja.

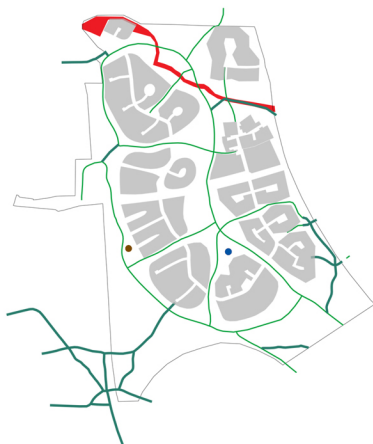
VAIHE 1

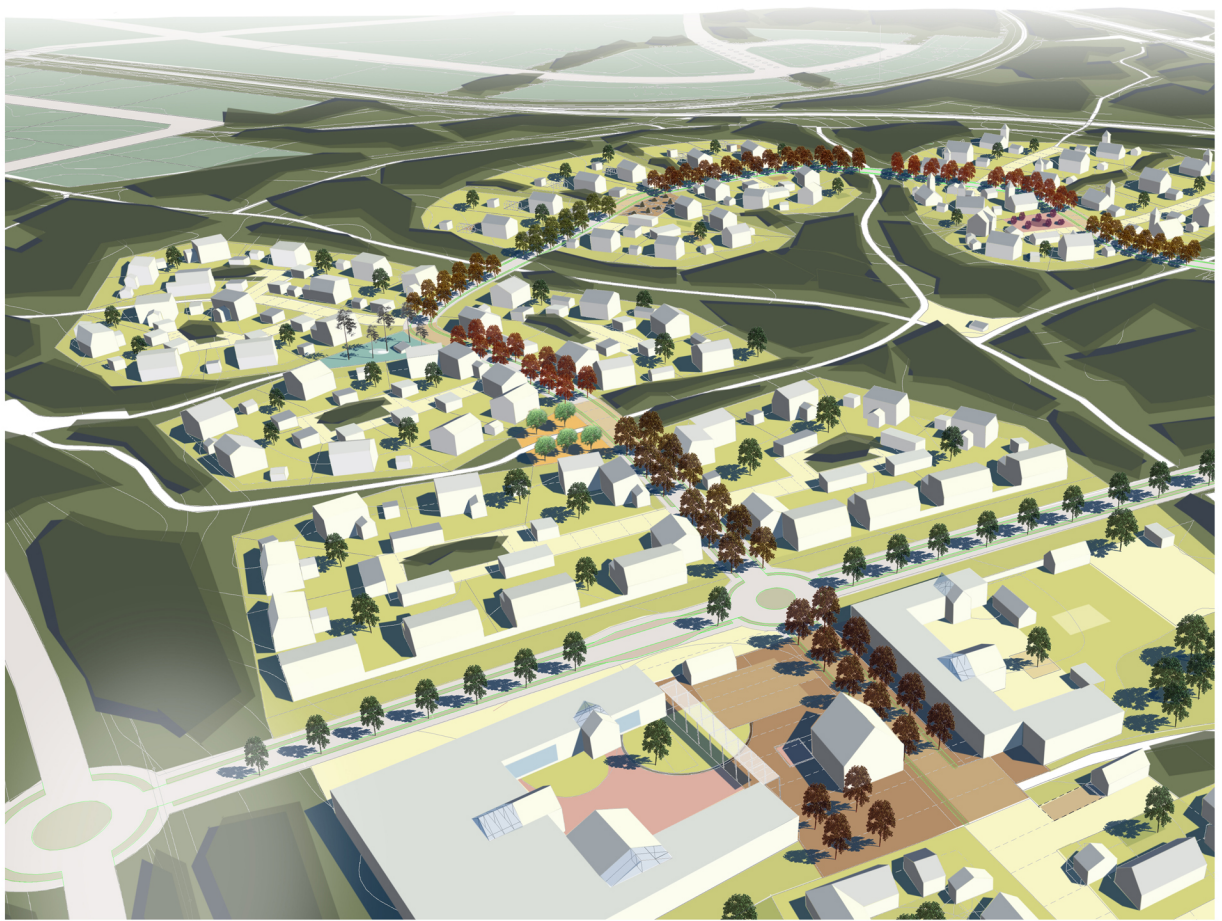
VAIHE 2

VAIHE 3

- UUDET ULKOILUREITIT
- HYÖDYNNETTÄVÄT VANHAT REITIT
- SUOJELTAVAT LUONTOKOHTEET

LINTUPERSPEKTIIVIKUVA KOILLISESTA

KAUTTUANMETSÄN IDEALUONNOS 2012

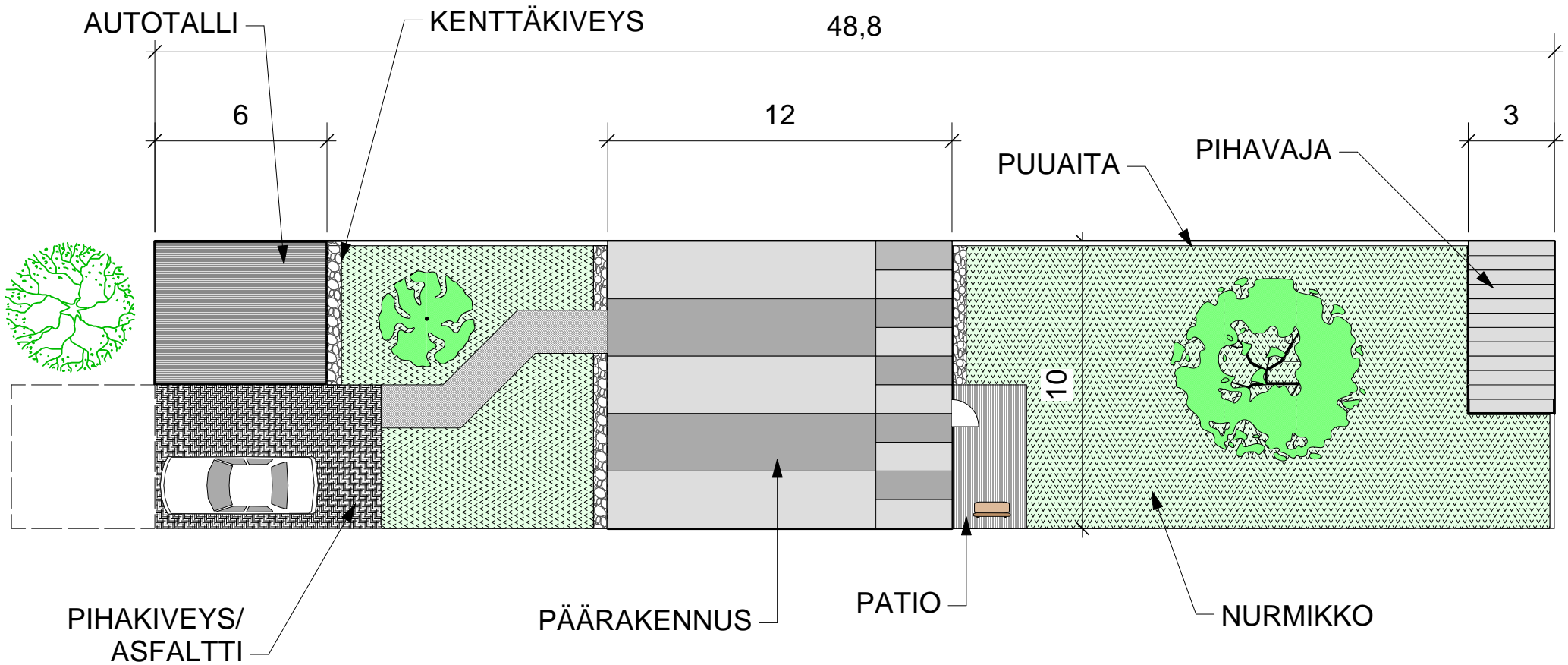

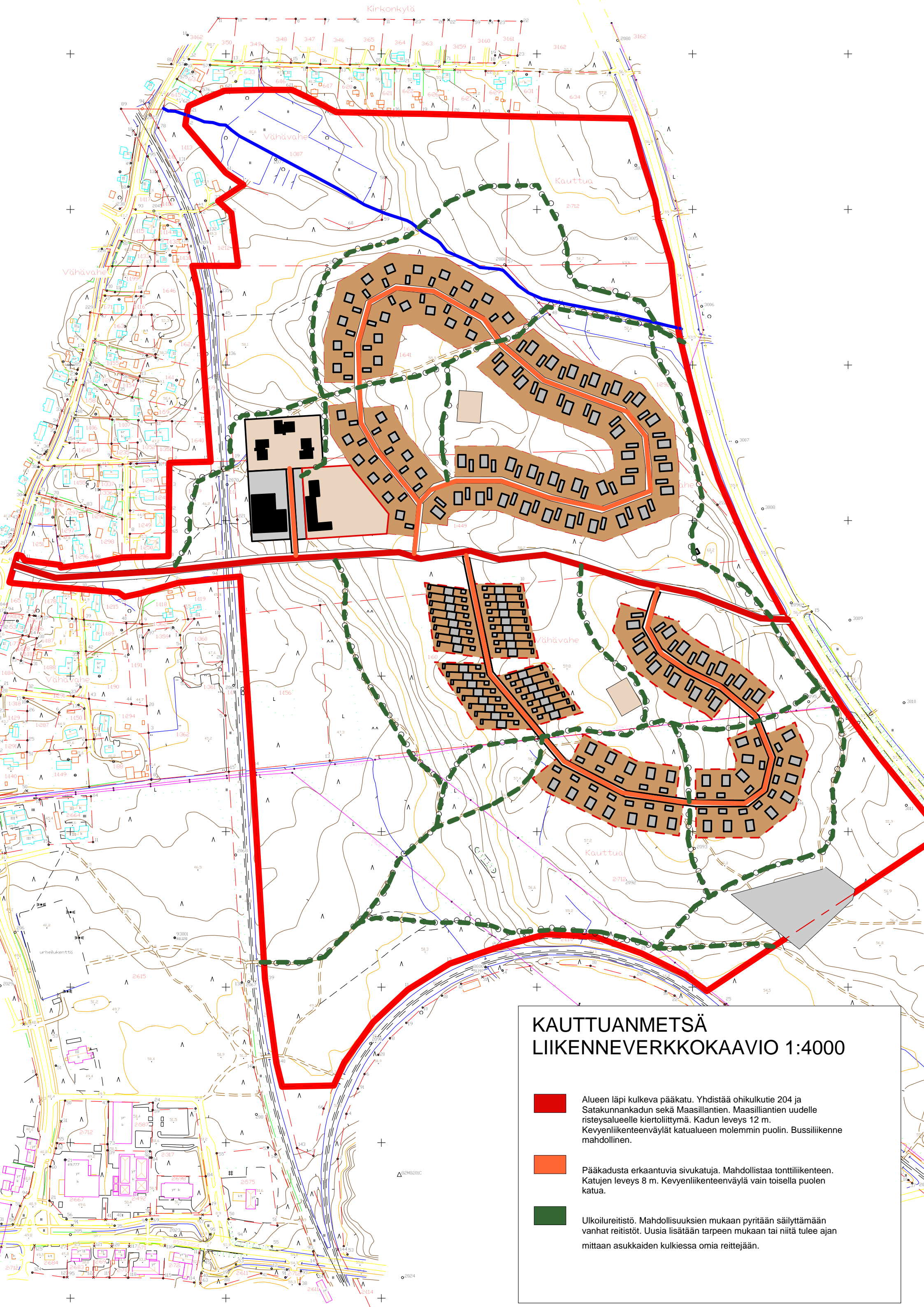

KYTKETYN PIENTALON MALLIPIHA ESIMERKKI 1:100

KAUTTUANMETSÄ LIIKENNEVERKKOKAAVIO 1:4000

- Alueen läpi kulkeva pääkatu. Yhdistää ohikulkutie 204 ja Satakunnankadun sekä Maasilantien uudelle risteysalueelle kiertoliittymä. Kadun leveys 12 m. Kevyenliikenteenväylät katualueen molemmin puolin. Bussiliikenne mahdollinen.
- Pääkadusta erkaantuvia sivukatuja. Mahdollistaa tonttuliikenteen. Katujen leveys 8 m. Kevyenliikenteenväylä vain toisella puolen katua.
- Ulkoilureitistö. Mahdollisuuksien mukaan pyritään säilyttämään vanhat reitistöt. Uusia lisätään tarpeen mukaan tai niitä tulee ajan mittaan asukkaiden kulkiessa omia reittejään.

Kauttonan metsän laajan ideakilpailun arvostelupöytäkirja

Kauttonan metsän laajan ideakilpailun tarkoituksena oli löytää vaihtoehtoisten maankäyttöratkaisujen kautta lähtökohta alueen yleiskaavoitusta ja myöhemmin asemakaavoitusta ja toteutusta varten. Alue suunnitellaan viher- ja virkistysalueiden värjättämäksi asuinpienalojen alueeksi, jossa on myös paikkoja lähipalveluille. Ratkaisun on muodostettava turvallinen, terveellinen ja viihtyisä asuinympäristö. Suunnittelussa huomioitavia seikkoja ovat mm. alueen vaihteittainen toteutus, tonttikoon monipuolisuus sekä uuden asuinympäristön ja omaleimaisen, kunnan historiaan soveltuvaa rakentamisen ideointi. Kunnallistekniikan toteuttaminen on voitava järjestää taloudellisesti.

Palkintolautakunta painotti ehdotuksia arvostellessaan seuraavia näkökulmia:

- Alueen ideointi ja omaleimaisuus
- Alueen kokonaisratkaisun toimivuus ja suhde ympäröivään taajama-alueeseen
- Liikenneympäristön toimivuus ja turvallisuus
- Ulkoiluverkosto ja virkistys
- Vaihteittainen toteutettavuus
- Kunnallistekniikan rakentamisen tarkoituksenmukaisuus ja taloudellisuus

Arvostelussa kokonaisratkaisun ansiot olivat tärkeämpiä kuin osaratkaisujen virheettömyys.

Kilpailuun saapui määräaikaan mennessä 9 ehdotusta, jotka kaikki hyväksyttiin mukaan arvosteluun. Annettua tehtävänantoa lähestyttiin töissä eri tavoin, mutta kaikissa alueen luonto- ja virkistysarvot oli nostettu etusijalle ja huomioitu ansiokkaasti. Suhteessa näihin arvoihin oli nähtävissä kaksi pääasiallista lähestymistapaa. Toisissa pyrittiin säilyttämään mahdollisimman paljon ja mahdollisimman yhtenäisiä metsäalueita, toisissa taas pääpaino oli monipuolisen ja kattavan ulkoilureitistön säilyttämisessä. Edellinen vaihtoehto johti kompakteihin rakenneratkaisuihin, jälkimmäinen taas väljempiin ja laajemmin alueelle levittäytyviin ratkaisuihin. Yhtenäistä kaikille ratkaisuille yhtä lukuun ottamatta oli kuitenkin rakentamisen keskittyminen alueen keskiosiin, niin että alueen kaikille laiduille jäi vaihtelevan levyisiä viherkaistaleita, eikä uusi rakenne suoraan liittynyt olemassa olevaan rakenteeseen. Myös liikenteellisissä ratkaisuisa oli eri vaihtoehtojen kesken huomattavan paljon yhteistä ja erityisesti liikenneverkoltaan toimivat ratkaisumallit muistuttivat huomattavasti toisiaan.

Palkintolautakunta päätti jakaa palkinnot seuraavasti: 1. palkinto 20 000 € ehdotukselle ”Viaggio”, 2. palkinto 12 000 € ehdotukselle ”Neulakintaat” ja lunastukset 2 kpl à 4000 € ehdotuksille ”Gubela” ja ”Piiri”. 1. ja 2. palkinnon saaneista ehdotuksista voisi kumpi tahansa tietyin ehdoin toimia pohjana tulevaa kaavoitusta varten. Lunastukset puolestaan myönnettiin voimakkaisiin kokonaisideoihin pohjautuville ratkaisuille, joiden käytännön toteuttaminen olisi kuitenkin ongelmallista.

I palkinto

Ehdotus 1: Viaggio

Palkintolautakunnan luonnehdinta:

- Ideoiltaan rikas, paikoin jopa liiankin polveileva ja monipuolinen ehdotus

- Eläytyvä suunnitelma, jonka kantavana ideana on eri osa-alueiden selkeät luonne-erot, ”kylät”
- Maastoon sijoittuminen luontevaa
- Virkistysreitit huomioitu hyvin
- Liikenteellisesti pääosin toimiva
- Levittäytyy liian laajalle esimerkiksi alueen pohjoisosassa. Jatkotyöskentelyvaiheessa tullaan ehdottamaan joidenkin osa-alueiden karsimista.

II palkinto

Ehdotus 5: Neulakintaat

Palkintolautakunnan luonnehdinta:

- Toimiva liikenneverkko
- Viherverkko asuinkorttelien välissä toimii hyvin
- Korttelien sisään sattumanvaraisesti sijoitellut rakennusmassat eivät muodosta katutilaa
- Avoimeksi suunniteltu mäen laki jakoi tuomariston mielipiteet: osa piti ideaa kiinnostavana, osa olisi jättänyt alueen luonnon tilaan.
- Hyvä palvelujen sijainti
- Ehdotuksessa on keskitytty tarpeettomasti talojen arkkitehtuuriin, joka ei ole ratkaistavissa tämän kilpailun perusteella

lunastukset à 4000 €

Ehdotus 2: Gubela

Palkintolautakunnan luonnehdinta:

- Suunnitelman kokonaisote on vahva ja positiivinen
- Ehdotuksessa on selviä puutteita, pääasiassa liikenneverkon toimivuuden osalta
- Maastoon sijoittuminen luontevaa
- Kaikilta tonteilta on yhteys metsään
- Rakennusten muodostama kokonaisuus katkaisee turhaan pohjois-eteläsuuntaisen viheryhteyden

Ehdotus 4: Piiri

Palkintolautakunnan luonnehdinta:

- Suunnitelmassa on tartuttu rohkeasti formalistiseen muotoaiheeseen
- Korttelit viihtyisän oloisia
- Rakennettu kokonaisuus katkaisee pohjois-eteläsuuntaisen viheryhteyden kokonaan
- Liikenneverkko tuhlailtava ja orientoitavuuden kannalta arveluttava
- Idean kehittäminen on jäänyt kesken

Palkintolautakunnan luonnehdinnat muista kilpailuehdotuksista:

Ehdotus 3: Kotipolulla

- Viherverkko huomioitu
- Maastoon sijoittuminen miellyttävää
- Kallis ja hajanainen ratkaisu
- Ei vahvaa identiteettiä, liikaa erilaisia aiheita

Ehdotus 6: Metsäraitit

- Useimmista ehdotuksista poikkeavan suoralinjainen ehdotus
- Kehityskelpoinen ehdotus
- Hyvä palvelujen sijainti
- Jäykkä vaikutelma
- Suhde maastoon ja paikkaan ontuu

Ehdotus 7: Härkälintu

- Työssä realistinen ote
- Toimiva liikenneverkko
- Ei erityisen innovatiivinen
- Levittäytyy turhan laajasti koko alueelle

Ehdotus 8: Plura

- Ehdotus perustuu ajatukseen mahdollisimman paljon metsää säästävästä tehokkaasti rakennetusta ytimestä
- Idea toteutettu liiankin suoraviivaisesti, lopputulos on lähiömäinen ja alueelle vieras

Ehdotus 9: Kauttuanmetsän sydän

- Viherverkkoa on tutkittu ja alueelle syntyy väljän rakenteen ansiosta monia eriluonteisia metsäalueita
- Ehdotus on tehoton ja tuhlaileva, liian väljä esim. suhteessa esitettyyn tieverkkoon